

Saulėta, diena 60° naktį 50.
Saulė teka 6:55 (leidžiasi 6:23)

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Antradienis, spalio-October 8 d., 1974 m.

Kaina 15c

237

RYTU VOKIETIJOS REZIMO 25 M. SUKAKTIS

ŠIANDIEN PREZIDENTAS FORDAS PASKELBS EKONOMINIUS PLANUS

WASHINGTONAS. — Prezidentas Geraldas Fordas, išsklause įvairių sričių: darbo unijų, ekonomistų, statybos, pramonės, bankininkų, didžiųjų korporacijų, universitetų profesorių konferencijų, dalyvavęs ekonominių reikalų "viršūnių" konferencijos darbuose, šiandien 3 val. po pietų praneš jungtinei abiejų rūmų kongreso sesijai, kokių jis priėmė griebtis priemonių kovoję prieš infliaciją. Pranešimai iš vyriausybės sluoksnių sako, kad prezidentas nutaręs padidinti pajamų mokesčius korporacijoms ir daugiaau uždirbantiems, o vargšams jis siūlys mokesčius sumažinti.

Prezidentas pareiškė, kad jo kovos programa suide iš kelių dalių: savanoriškos visuomenės akcijos ir kai kurių privalomų pakeitimų. Būsi keli pasiūlymai kaip padidinti apmirusią namų statybą. Prezidento patarėjai pasakė, kad pasiūlymai pareikalaus "pasiuokojimo iš visų amerikiečių grupių".

Ateinantį savaitgalį kongresas turi išvažinėti ruošti ateinančioms rinkimams. Nežinia, kaip bus su tokiais prezidento siūlymais, kuriems reikės kongreso veiksmų. Senatorius Richard Schweiker iš Penssylvanijos jau pasiūlė kongresui neimti atostogų, bet dirbti visą spalio mėnesį ir praversti prezidento planus per kongresą. Amerikos piliečiai nesuprasi ir nepateisins kongreso išsiskirstymo tuoj po prezidento programos paskelbimo. Kova prieš infliaciją turėtų būti svarbiausias kongreso uždavinys, pasakė sen. Schweiker. Kitu atveju, prezidento planai būtų svarstomi tik po rinkimų, lapkričio viduryje.

Prezidentas Fordas pažadėjo reporteriams sekmadienį, kad jo kalbėje nebus pasiūlymų kelti gazolino mokesčius ir nebus gazolino normavimo planų. Time žurnalas pranešauja, kad prezidentas siūlys 5% pakelti mokesčius šeimoms, kurios per metus uždirba virš 15,000 dol.

Bostone nesibaigia smurto veiksmai

BOSTONAS. — Šiame mieste nesibaigia privarta bandomos integracijos sukelti smurto veiksmai. Bostono riaušių policininkai iš Tactical Patrol Force išbrovė į White's taverną ir ten primušė grupę jaunų vyrų, kurių keturi atsidūrė ligoninėje. Du vyrai buvo suimti, nes viena grupė išėjusi iš tos tavernos metė plytą į policijos mašiną ir, jai sustojus, primušė tris policininkus.

Apie 3,000 baltų Pietinio Bostono gyventojų sekmadienį susėdė į 400 automobilių ir nuvažiavo prie policijos štabo protestuoti. Gatvės buvo užkimštos, tačiau suėmimų ar incidentų nebuvo. Gyventojai reikalavo, kad policijos vadas Robert diGrasiz atšauktų riaušių policiją ir paliktų vietinių nuovadų policininkus prižiūrėti tvarkos.

Bostono baptistų kunigų konferencija pareikalavo iš prezidento Fordo ir valstybės prokuroro Saxbe's, kad vietof policijos į Bostoną būtų atsiųsti kariuomenės daliniai, kurie prižiūrėtų vaikų vežiojamą integracijos tikslais. "Mūsų vaikai dabar nėra pakankamai saugomi", pareiškė baptistų kunigai.

WASHINGTONAS. — Bethesda Jūros Laivyno medicinos centras paskelbė, kad ponio Fordo operacijos stiprėja, gerai valgo ir ilsisi. Ją šios savaitės gale žada iš ligoninės išleisti.

IŠ VISO PASAULIO

GUERNSEY. — Prancūzų karinis laivas keliais artilerijos šūviais nuskandino Anglų kanale be įgulos plaukiojantį Kipro laivą, kuriam buvo 150 tonų dinamito. Patrankos sviediniui pataikius į laivą, kilo dideli sprogdimai, po kurių laivas nuskendo. Dinamitas buvo siunčiamas iš Bordeaux į Kuwaitą. Kilus laive praėjusį penktadienį gaisrui, įgulą pabėgo, tačiau laivas nesusprogo ir ėmė grėsti laivininkystei kanale.

YOKOSUKA. — Japonijoje tūkstančiai žmonių demonstravo prieš Amerikos karo laivų laikymą japonų uostuose. Protesto demonstracijos buvo pagrįstos JAV admiralu Gene Robert Laroque pareiškimu kongrese, kur jis pasakė, kad JAV karo laivai turi atominių ginklų, kurie pasiekia ir užsienio uostus, įskaitant Japonijos. Pastaruoju metu Yokosuka uoste stovi lėktuvnešis "Midway".

MASKVA. — Sovietų ledo ritulio komanda sumušė kanadiečių rinktinę 3-2 ir tuo būdu laimėjo žaidimų seriją — 4-1 rezultatu su trim lygiosiom. Kanados komandoje lošė profesionalai iš WHA lygos, jų tarpe Bobby Hull.

CHARLESTON. — V. Virgijoje 3,500 tėvų demonstravo prieš viešose mokyklose naudojamą vadovėlių, kuriame kritikai įžiūri nemoralinių, bedieviškų, net prieš Ameriką nukreiptų rašinių. Jei vadovėlis nebus išimtas iš mokyklų programos, Virginijos anglikasias grasina pradėti streiką nuo spalio 15 d.

PARYŽIUS. — Pakartotinuose Prancūzijos parlamento pagalbiniuose rinkimuose du buvę Pompidou vyriausybės nariai, degolininkai, pralaimėjo ir nepateko į parlamentą. Kiti keturi buvę ministrai laimėjo, tačiau sumažintais balsų nuošimčiais.

CINCINNATI. — Teisėjas Flanagan svarstė penkių nuogalių — "streakers" bylas. Jie viešose vietose sugauti nuogi. Teisėjas nubaudė kiekvieną pagal jo svorį. Juo daugiau nuogos mėsos buvo parodyta, tuo didesnės paskirtos bausmės, — po pusantro dolerio už svarą. Sunkiausias nuogalis turėjo sumokėti 300 dol.

RUSAI PEIKIA "PLAYBOY"

Sovietų Sąjungos rašytojų organas "Literaturnaja Gazeta" ilgą straipsnyje smarkiai išpeikė ir pasmerkė amerikiečių "senbernių" žurnalą "Playboy", pavadinant jį "ypatingai nuodinga buržuazinės masinės kultūros šaka, kuri su absoliučiu nuogumu skleidžia militaristą individualizmą ir amoralizmą".

Playboy Sovietų Sąjungoje visiškai uždraustas.

Nominuotas viceprezidentu Nelson Rockefeller senato taisyklių komitete turėjo atsakyti į daug klausimų, prieš patvirtinant jį viceprezidentu.

Netikros dienos Portugalijoje

LISABONA. — Sekmadienį Portugalijoje buvo "švaros diena", mokiniai valė miesto sienas, ištrinami įvairius šūkius ir plakatus. Suauge dirbo fabrikuose ir įstaigose, pareikšdami pritarimą naujai vyriausybei. Ekonomistai pranešauja Portugalijai ekonominį chaosą ir didelius bedarbių skaičius. Portugalų darbininkų mažiau išvyksta į užsienius, nes ir ten ekonominės sąlygos nėra geros. Be to, iš kolonijų sugrįžta daug kareivių, kuriems reikės parūpinti darbą. Baltieji atvažiavo iš buvusių kolonijų apsigyventi Portugalijoje. Iki atėinančių metų Portugalijai bedarbių gali būti 10%.

Biznierių, bijodami komunistų režimo, bijo investuoti kapitalą į naujas įmones. Nuo balandžio mėnesio perversmo apie 720 mil. dol. buvo išimta iš bankų ir taupomųjų kasų, nes žmonės nebūtinai pasitikėjimo valdžia. Infliacija Portugalijoje auga 30% per metus.

Irakas giriasi laimėjimais

ERBIL. — Irako vyriausybė pranešė apie didelius laimėjimus prieš kurdų sukilėlius šiauriniame Irake, kur kurdai esą suvyrtyti į siaurą kalnuotą ruožą netoli Irano sienos. Vyriausybės kariuomenė užėmė strateginius svarbius Zozak kalnus ir dabar daliniai rengiasi pulti kurdų štabą Galala vietovėje.

Kurdų sukilimas tęsiasi jau 14 metų, su ketverių metų pertrauka. Kovo mėnesį kurdų vadovybė su generolu Barzani priešakyje, atmetė Irako valdžios pasiūlytą sąlyginę autonomiją ir pradėjo karo veiksmus.

"Šį kartą mes juos sutvarkysime visiems laikams", pareiškė Irako štabo karininkas.

SANTIAGO. — Čilės vyriausybė perka Amerikoje modernius karo lėktuvus už 70 mil. dol. Šią iš Čilės šaltinių skelbiama žinią Pentagonas atsisakė patvirtinti ar ją paneigti.

Diplomatų balius Baltuosė Rūmuose

WASHINGTONAS. — Prezidentas Fordas šeštadienį turėjo priėmimą diplomatiniam korpusui. Jo žmonai Betty tebesant ligoninėje, balius šeimininke buvo Fordo dukterė Susan.

Prezidentas pasakė kalbą, kurioje 315 diplomatinį pasiuntinių ir jų žmonių buvo kviečiami dirbti kartu su Amerika geresnio pasaulio kūrime.

Fordas padėkojo užsienio ambasadoriams už jų atsiųstas užuojautas ir geriausius linkėjimus jo žmonai greitai pasveikti.

MEDELINAS. — Kolumbijoje nuo kalnų slinkdamos žemės palaidojo dalį Betulia miesto, žuvo 30 žmonių. Panaši nelaimė kitoje Kolumbijos vietoje praejusią savaitę pareikalavo 50 gyvybių.

ORLANDO. — Floridoje policija suėmė 35 asmenis, kurie dalyvavo nelegaliose šunų kaudynėse. Kongresas šiuo metu svarsto įstatymus, kurie panašius kaudynių organizatoriams ir dalyviams skirtų griežtesnes bausmes. Šunų kaudynės vyksta ir Illinois valstijoje. Specialiai auginami ir treniruojami šunės kovoją iki mirties, draskydami vien kitus žiūrovų malonumui. Floridos policija dar 100 asmenų pašaukė liudininkais.

Happy Rockefeller klausosi senato salėje apklausinėjimo, kur senatoriai klausinėjo jos vyrą, norėdami nustatyti, ar jis tinka būti viceprezidentu.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★ Vakar valstybės sekretorius Kissingeris turėjo spaudos konferenciją, kurioje palietė Viduriniųjų Rytų, naftos kainų, santykių su Maskva, javų pardavimo ir savo asmeninės kritikos klausimus. Javų pardavimas buvęs biurokratinė klaida, sovietai nenorį pažadėti emigracijos palengvinimo, kuriame būtų nurodyti skaičiai, kiek jie turi išleisti išvažiuoti. Vidurio Rytuose greitai sprendimo jis nesitiki, pareiškė Kissingeris, šiandien išvažiuojas į Egiptą, Izraelį, Siriją ir Jordaną.

Buvusio Nixono patarėjo Colsono advokatai kreipėsi į teisę prašydami sumažinti Colsonui bausmę, atsižvelgiant, kad Nixono kaltės buvo dovanotos. Dabar esanti tokia padėtis, kad Amerikos teisingumas yra nevienodas buvusiems prezidentams ir buvusiems prezidentų patarėjams.

Vakar Jungtinės Tautos buvo pasiūlyta rezoliucija, suteikianti Palestinos Išlaisvinimo Organizacijai stebėtojo teises Jungtinėse Tautose.

Kubos ministeris, kalbėdamas Jungtinėse Tautose, pareiškė, jog Kuba nesvarstys santykių pagerinimo, kol bus atšauktos sankcijos ir boikotas Kubai. Tos sankcijos nesiderina su dėsniu, kitose pasaulio dalyse ir su santykių gerinimo dvasia.

Izraelio parlamentas trečiadienį pertraukia atostogas ir sugrįžta svarstyti dešiniųjų partijų puolimo prieš premjerą Rabiną ir užsienio reikalų ministrę Aloną, dėl jų padarytų pareiškimų, kurie laikomi palankiais Jordanui.

Vakar Aukščiausias Teismas baigė atostogas ir grįžo svarstyti 2,000 bylų, kurios susikrovė per atostogas. Svarbiausia jų — mirties bausmės klausimas, kurį iškėlė septyni šiaurinės Karolinos nuteisti mirti kaliniai.

Prancūzija paskelbė, kad gruodžio 14-16 dienomis Martinkos saloje susitikus prezidentas Fordas ir prezidentas Giscard d'Estaing, kuris bus nusiųstas į Maskvą, po derybų su Brežnevu.

Washingtono teisėjas John Sirica, rinkdamas prisiekusiųjų komisiją Watergate byloje, pavilgo darbo dieną vieną valandą, kad iki šios savaitės galą būtų galima sudaryti komisiją iš 12 narių ir 6 atsarginių.

BREŽNEVAS KALBĖJO APIE TAIKĄ, "VOKIECIO" SĄVOKA PANAIKINAMA

BERLYNAS. — Rytų Vokietija praėjusį savaitgalį šventė savo komunistinio režimo 25 metų sukaktį. Svarbiausias šventės šioje šventėje buvo Kremiaus partijos bosas Brežnevas. Jis pasakė valandą užtrukusią kalbą, kurioje palietė tarptautinius klausimus ir sovietų santykius su Amerika. Naujesnis Brežnevo siūlymas buvo: išgauti iš Viduržemio jūros visus karo laivus, įskaitant ir povandeninius laivus. Brežnevas pagyrė geresnius santykius tarp Rytų ir Vakarų Vokietijų ir pasidžiaugė, kad V. Vokietijos kancleris Helmut Schmidt šį mėnesį atvyks į Maskvą.

Fischeris gina savo pasiūlymą

NEW YORKAS. — Pasaulio šachmatų čempionas Bobby Fischer išėjo viešumon gindamas savo pažiūras ir taisykles, kuriomis turėtų būti lošiama dėl čempiono titulo. Jis paskelbė birželio 29 d., kad jis negins savo laukomo titulo, jei taisyklės nebus pakeistos. Tarptautinė šachmatų Federacija jam dar davė laiko apsigalvoti ir savo pasitraukimą atšaukti.

Federacija ir Fischeris sutiko, kad varžybos dėl pasaulio čempiono titulo reikia laimėti 10 partijų (anksčiau būdavo šešios) ir kad lygiosios nebūtų įskaitomos į taškų sumą. Fischeris tačiau reikalavo, kad įvykus lygiosioms, kada čempionas ir jo iššaukėjas abu turi po 9 laimėtas partijas, rungtynės turi būti nutrauktos ir čempionas liktų laimėtoju. Be to, Fischeris reikalavo, kad partijų skaičius nebūtų apribotas.

Šio reikalavimai susilaukė kritikos. Robert Byrne, New York Times šachmatų bendradarbis, pavadino Fischerio reikalavimus "nuogu suklaviu". Byrne pareiškė įtarimą, kad Fischeris bijo ginti titulą ir geriau nutaręs pasitraukti be pralaimėjimo, negu rizikuoti pralaimėjimo galimybe.

Jaunas sovietų didmeisteris, kandidatas į čempionus Anatolijus Karpovas pareiškė pasikalbėjime su Izvestijos laikraščiu, kad Fischerio sąlygos yra "nedžentelmeniškos ir nepraktiškos". Lošti iki 10 laimėjimų yra baisu, pasakė Karpovas. Visos varžybos gali užsitęsti tris-keturis mėnesius ir yra neįmanoma tiek lošti. Žaidimas pasidarys ne menas, bet taps sunkiu darbu.

Fischeris pasiuntė laišką Chess Life & Review žurnalui, kurio bendradarbis Larry Evans kritikavo Fischerio pasiūlymus. "Nesamoni", sako Fischeris. "Devyni prieš devynis" palieka titulą tam, kuris jį turėjo. Jei mano partijos prieš Spasskį būtų pasibaigusios 12-12 jis būtų likęs čempionu, nors varžybos būtų baigtos lygiomis ir pinigai būtų padalinti lygiomis, Spasskis būtų likęs čempionu.

Vienas iš tų, kurie nesutinka su Fischerio taisyklėmis yra dainas Bent Larsen, kuris pareiškė, kad čempiono siūlymas visai nepraktiškas. Penkių mėnesių varžybos būtų per sunkios visiems patiems lošėjams, pareigūnams, žurnalistams skaitytojams ir žiūrovams, pasakė Larsenas.

Fischerio taisyklių projektą parėmė jugoslavai Gligoric, kurio nuomone, ilgesnės varžybos dar daugiau sukeltų susidomėjimą.

Lenkijos Gierek atvyko Amerikon

WASHINGTONAS. — Lenkijos komunistų partijos galva Edward Gierek sekmadienį atvyko Amerikon, kur jis viešės visą savaitę. Giereko lėktuvas nusileido Langley aviacijos bazėje, jis apsisėjo Williamsburg'e iki antradienio, kada jis oficialiai atvyks į Washingtoną.

Po pasikalbėjimų su prezidentu Fordu ir vyriausybės nariais, Gierekas vyks į New Yorką, kur pasakys kalbą Jungtinėse Tautose. Be to, jis aplankys Pittsburghą ir Houstoną, kur kalbės su Amerikos biznio atstovais.

MANCHESTER. — Sen. Henry Jackson lankėsi New Hampshire, kur tarėsi su vietiniais demokratų partijos vadais. Spėjama, kad jis planuoja dalyvauti šios valstijos pirminiuose rinkimuose 1976 metų kampanijoje prezidento vietą.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai

Naujausių mokslo žinių populiarius perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

STAMBUS MAISTAS - ŠIRDŽIAI VAISTAS

Jau dabar tiek geru maistu, tiek jausmų darną gerinkime savo sveikata. Mediciniškas reikalavimas

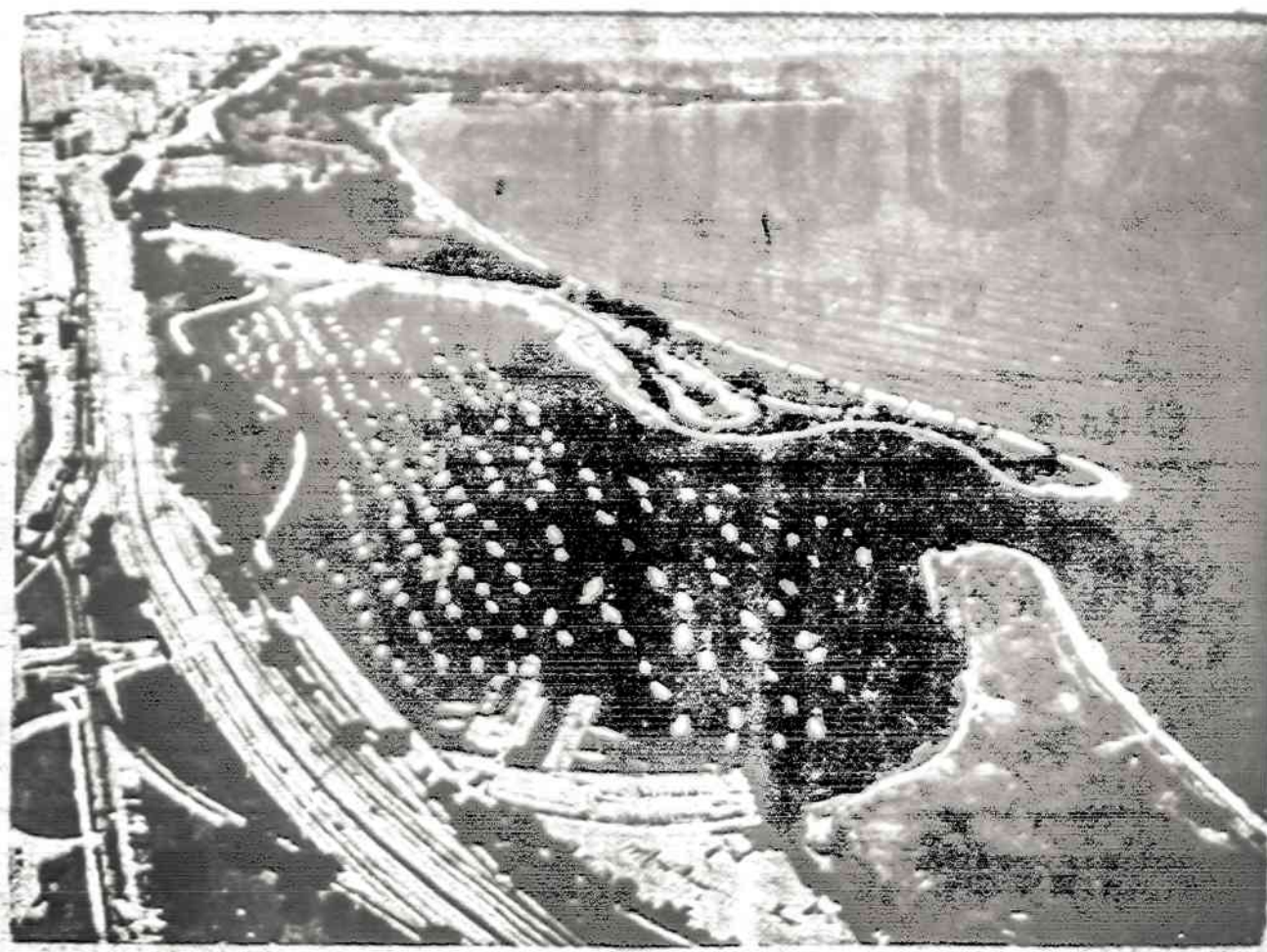
Visi dejuojam, kad gyvenimas darosi nepakentimas. Kai nos kyla, įrankiai brangsta, darbininkai darosi nepasamdomi. O kas mes patys darome savam gyvenimui pagerinti? Nagi, labai mažai. Mes nuo sveikatos, kaip tas milijoninis fondas nuo milijono, traukiame atgal.

Juk, mes ne kopūsto nebevertę galvą ant savo pečių nešiojame, jei mums kiekvienas apgavikas įkalba vatinę duoną valgyti, drumzles gerti, dūmus alusoti. O visi norime sukurti valsių sukuriuose prie linksmos muzikos. Vieno noro negana, reikia dideio vidinio nusiteikimo sveikatai valgyti, normaliai kvėpuoti, gerti ir gyventi. Nusiteikęs žmogus eina į ugnį mirtį už savus įsitikinimus. Laimė, jei žmogaus nusiteikimai geriems darbams esti ganėtinai dideli. Nelaimė, jei mes į niekus įtikėję, burtai, apšė, prietarai pasiskendę lakstom į Wisconsin krūmus, kur dvasios prisilgtieji bando iš lengvatikių pasipinigauti, neva

stebuklams visus darbus atlikti pavesdami.

Gana tokiems ir panašioms niekams laiką leisti! Dievo Motina turi svarbesnių darbų atlikti pasaulyje — juk Portugalija jau bėga į Dievo priešų rankas. Štai prie ko gyvenime prieina bedvasiai dvasiškai žmonės prietaurus laikydami. Jie būtinai žmogui dalyką: religiją su meditacija paverčia pasipiniginimu. Todėl mes liaukimės pakluse visokiams apgavikams, ar jie bus iš dešinės, ar iš kairės.

Žmogaus, organizacijos ar religijos vertė priklauso nuo artumui atliktų gerų darbų gausos. Tik tai religijai priklauskime, kurios įtakojame mes bent per plauką artinamės prie tikro žmogaus. Dabar kryžius ant krūtinės nešioja net didžiausi paleistuviai. O kitas — jausmais žmoniškas asmuo — kryžiaus ne nematęs, yra angelas ant žemės savais žmoniškais, artimui skirtais darbais. Tik iš darbų, ne iš kalbų, Dievas pažįsta, kas per sutvėri-

Cikaga išsaugojo savo ežero pakrantes nuo fabriko ir jonių. Čia matomas Belmont uostas, kuriame prisiglaudžia čikagiečių laichtos ir valtytės.

mai mes esame. Tad nedelsdami visi ir griebkimės už Dievui garbę, žmogui naudą nešančios veiklos. Toks bendruomenės skaldymas yra pavyzdys, kaip nereikia veikti.

Paskutiniai leišiai mes būsim, jei ateityje bent vienam dvasia nuskurdusiam leisime gražų darbą bendruomenėje trukdyti. Garbė daktarui Kaziui Bobeliui — dabartiniam mūsų Basanavičiui — rodo, kad mums, kaip reikia dirbti: jo darbai išimtinai kvepia, jausmų darną alsuoja ir visiems žmoniškais mūsiškiams pasigėrėjimą teikia. Ačiū visiems prie praėjusio kongreso prisidėjusiems ir daktarui Bobeliui talkinusiems. Toliau tuo keliu visi eikime, tiek senieji, tiek naujieji ateiviai. Yra auksinių žmonių iš ankščiau atvykusiųjų, yra ir dypukų pasi- gerėtinus darbus nuveikiančių. Kad štai alvudietės šeimininkės, Marijos Bosienės vadovaujamos, jau penkioliki metai aukojas vaikų ir senelių naudai ruošdamos be jokio atlyginimo užkandą sveiką ir be svaigalų lietuvių suėjimus. Iš tokių jų pasi- venimo Alvdas išgalėjo jau antrą namų Sodybą paturtinti. Tokio dalyko, be svaigalų talkos, ne- sugebejo per šimtmetį gyvenę šia- me krašte mūsiškiai, nes per- daug savo kraujo pylė į svetimas statines.

Liaukimės toliau taip nežmo- niškai besielgę: pirmiausia sa- vo prakitą mes turime aprūpinti savus jaunuolius ir pagyvenu- siuosius. To darbo parapijos pir- miausia turėtų griebtis, todėl tik tokia veikla užsimančius para- pijų vadus remkime — jokių bū- du netalkinkime lietuvių ir Lie- tuvos kenkėjams. Kai jų nepa- laikysime, jie savaime sunyks.

Tik jau liaukimės su visokių koplyčių statyba, kada mūsų se- nelė ir senelis bei jaunuolis ne- turi kur prisiglausti. Tokių ap- leidimas yra didžiausias nusikal- timas tiek prieš Dievą, tiek prieš artimą. Už tai liaukimės visi energiją niekais leide. Gana mums eilinių žmogelių kūčių ju- biliejų, nustokime laiką ir lėšas aikvoti visokioms išleistuvėms, sutiktuvėms ir kitokioms iš tū- čio į kiaurą pilstymams.

Deikime pamatus pirmiausia savai sveikatai

Visi pirmiausia pradėkime dėti tvirtus pamatus savai sveika- tai. Gana mums mėginti statyti savą sveikata ant smėlio bei purvo ar svaigalo bei tabako dū- mo, atmiesto apkalbomis. Bai- si lietuvių liga yra pavydas, vie- nas kito neapkentimas paska- loms adprastymams. Moteriškes, imkite pavyzdį iš profesoriaus daktaro Kazių Ozelio žmonos So- fijos, dabar knygą naudingą pa- rašiusios. Tokios kultūros as- menybės nėra laiko sakė — pa- sakė plepalams. Už tai visi sten- kimės panašėti į pavyzdžius, gerai darbai švitinčius mūsiš- kius ir mūsiškes. Žmoniškumas ir apvietimas yra visam pasa- ulyje priimtinas geris. Menka- dvasiškumas — smuklių lanky- mas bei plepalams laiko leidi- mas yra purve dvasiniam iki au- šų sulindusių veikla. Gydyto- jų žmonos čia turėtų pasipausti ir Sofijos Ozelenės veikla pa-

skatintos, imtis savo vardui at- sakancios veiklos. Gana neeli- nės moteriškes būti mažiau veiklioms už eilines.

Kai paliausime klause visokių apgavikų pliauškalų, tokių jų ra- šinių — tada mums bus leng- viau pasisavinti naudingas me- diciniškas žinias. Dabar, o ne kai viskas bus prarasta, pradė- kime sveikais keliais per gyven- nimą eiti. Tik jau nedarykime klaidos iš pat pradžių: nemany- kime, kad vien pasakymo — pa- raginimo sveikatos užteks. Žmo- giui tu gali naujausius gydymo būdus pritaikyti. Jei jis nenusi- teikia sveiką gyvent — niekas jam padėti negalės. Už tai čia ir kalbėjome apie svarbiausią žmo- giui dalyką: apie jo jausmų su- žmoginimą, pradedant bent va- dams žmoniškai elgtis. Perda- žnai dabar aklas ima vadovauti — tik duobė tūkio ir jo pasekėjų laukia. Tad ryžkimės kiekvie- nas susitvarkyti savo elgesius ir nusiteikimus. Tada tik pa- tarimas apie sveiką maistą žmo- nyse prigys.

Rupus maistas — geras vaistas

Duokim, kad ir tokiu rupiu maistu maitindamiesi mes gali- me labai gerai savą sveikata su- stiprinti. Tada daugelis negaliū- mus apleis, naujoms nesveika- toms mes būsim atsparesni ir šios žiemos influenza mums ma- žiau žalos padarys. Įsiskiepinę kartą šį mėnesį, vitamino C ir ki- tokių jų bei mineralų gauname iš gausaus vaisių — daržovių var- tojimo. Imkime silpnesnieji, jau dabar pradėję, per visą žiemą vitamino C tabletėmis po 500 mg., bent kas šešios valandos. Slogos išvengimas, yra tikriaus- ias.

Gana apsisileidimo ir šioje sri- tyje. Rauginkimės kopūstus. Vekuokimės pamidorus ir kitas daržoves. Žiemą jų neįpirksime — jos bus labai brangios. So- dyba pradėjo vekuoti saviems gyventojams gėrybes jų mai- sto pagerinimui. Nesnauskime ir visi kiti. Moteriškes, visokiems klubams priklausancios griebki- tės už naudingų darbų. Tik taip žemės savo gyvenimą čia ant kamstos įprasmisite.

Tikra sveikata apturime, tik apsiavilius

Nustokime gyventi pasakomis. Žinokime, kad tabletė tik prie- das, o ne viskas. Dabar mes per- dažnai visą darbą pavesdame Dan- tių, tabletei bei atsitikimui — likimui. Kaip Dievas duos, taip ir bus. Už tokią špeką kunigai neturėtų duoti išrišimo. Kitam savo darbą pavesdantis yra di- džiausias nusidėjėlis ant žemės. Sava gera veikla pratinkime vai- kus prie darbo. Darbštūs jau- nuliai ir šviesos trokštantieji mū- siškiai, jei jie yra jausmais su- žmoniškėje, yra gražiausias žė- mės papuošalas.

Daugelis dalykų remia mūsų kelius į sveikata. Vienas mūsų sveikatos ramščių yra dupus maistas. Jau visi lietuviai pra- dėjo reikalauti rupios duonos — plytos. Kepyklos mūsų nespėja tokio sveiko maisto pagaminti. Matot, kaip mes buvome apsilei- dę šioje srityje.

Dar daugiau lietuviai reika- laukime sveikos duonos. O ke-

ropiečiai. Žymiai mažiau cuk- raus ant tuščios buvo afrikiečių kraujuje. Mažiau afrikiečiai tu- rėjo cukrinių ligonių. Mažiau ne- gerumų afrikiečiai turėjo ir su insulino netvarkingumu. Daugelis ligų yra nežinomos ru- piai besimaitinančiųjų. Daugiau- sia tyrimų šioje srityje yra at- likta Anglijoje. Štai keletas tų tyrimų davinii. Švelnių maistu besimaitinantieji anglai ėmė kristi nuo širdies atakų. Toliau ligą 1931 metais gaudavo iš mi- lijono Anglijos gyventojų 250 asmenų.

Po keturiasdešimt metų — 1971 m. jau 2000 iš milijono gy- ventojų sirgo širdies kraujagys- lių liga. Panašus padažnėjimas mirčių pastebėtas švelniai be- simaitinančiųjų tarpe ir nuo sto- roje žarnoje kišenelių — diver- tikulų. Susekta, kad ir tulžies akmenimis susirgimų ir tos pū- sės operacijų skaičius gausėja persėvelniai, be stambumų — sė- lenų, besimaitinant. Bristolio mieste gydytojas Christopher D. Holland susekė, kad 1933 m. tul- žies operacijų buvo padaryta tam- mieste 30 vienam šimtui tūks- tandžių gyventojų. O po septynio- likos metų: jau 75. Dr. Heaton tvirtina, kad ne tik tulžies ope- racijos dažnėja, bet ir jauni žmo- nės ima susirgti tulžies pūsle- negerumais, kas ankščiau labai retai pasitaikydavo. Ėmė dabar tulžies akmenimis sirgti Kana- dos eskimai ir japonai: mat, ir

jie ėmė persėvelniai maitintis. Tyrinėtojai minėtų ligų gau- sėjimą, riša su rupaus maisto neavartojimu. Per paskutinį šimt- metį žmonės ėmė mažiau valgyti rupaus maisto. Dabartinėje bal- toj duonoj sėlenų beveik nėra. Mažiau bulvių vartojama ir su sėlenomis košės iš nesijotų kvie- čių nevalgoma. Vietoj taip svei- ko stambaus malimo rugių bei kviečių. Čia žmonės vartoja be sėlenų avių žavinis (cereals).

Nelaimė, kad dar cukraus to- kie čia javainiai esti prikrauti. Nustokime maitintis persėvelniu maistu. Naudokime visi rupią kvietinę ar ruginę duoną, tokius javainius ir daug vaisių — dar- žovių. Jei nuo tokio maisto jūsų sveikata nesitaisys, tai ateikite ir mane pakuliuokite apmė- tykite. To tikrai nepadarysite, užtikrintas bus tamstų sveika- tos sustiprėjimas po rupaus mai- sto naudojimo. Daugiau apie tai kitą kartą.

Iš v a d a. Tvarkykimės sa- vo dvasioje. Tada gėrus patari- mus pajėgsime savaime gyveni- me pritaikyti. Maitinkimės ru- piu maistu, nebijodami susirgi- mo. Tik sukratytimė kiekvie- ną rupų kasnį iki bulvinės košės pavidalo. Tik tokį maistą ryki- me. O nurię tokį kasnį, užger- kime naudingo skysčio. Visi to- kių mitybos pagrindų prisilaiky- kime, ir mūsų sveikata mūmyse dos eskimai ir japonai: mat, ir

KNYGOS ANGLŲ KALBA

A VISI TO SOVIET OCCUPIED LITHUANIA. Čikagietis išpūdas oca- tuotoje Lietuvoje apsilankius. 101 psl. Kaina \$1.00.

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiški ir intymūs nuotykių aprašymai, pamiti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gva kalba, gražiai išleista 30 psl. Kaina \$2.50.

Kristijonas Donelaitis, THE SEASONS. Klasinės poemos "Metai" poeto vado Rasteno vertimas. Gražus leidinys, 127 psl. Kaina \$3.00.

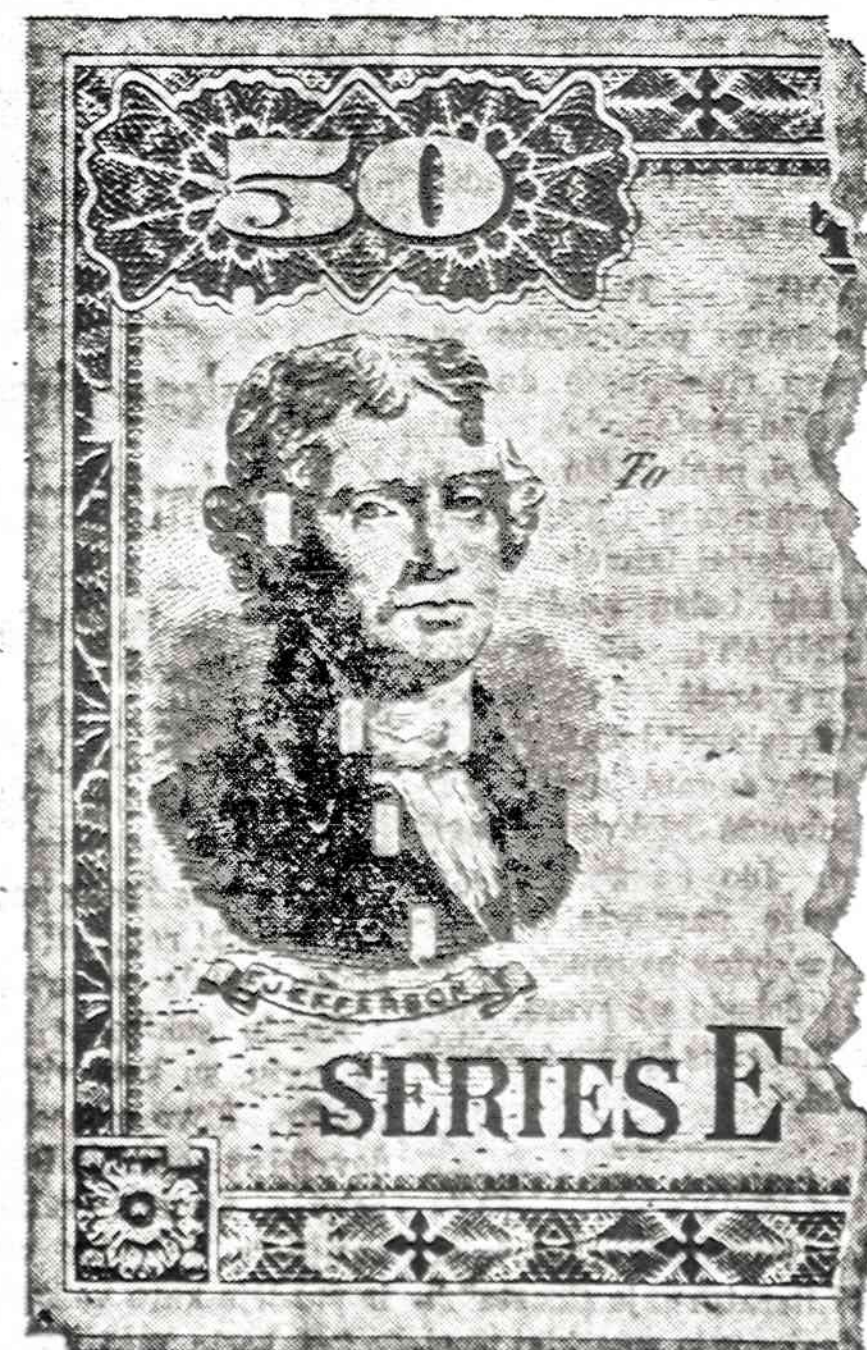
Dr. Juozas B. Kontius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai D.L.E. v.y. auto brožu, pakeičiant to laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 411 psl. Kaina \$3.00. Kietais viršeliais \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairioms progoms. Jas ir citas knygas galima laisvai atsilankius į Naujienas arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Steal me. Burn me. Throw me away. I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned. Or lost. Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember: I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

More E Bonds pay 6% interest when held to maturity of 5 years (40% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

Nemuno praeities pėdsakų beiėškant

(Pėdsakai 3-4, 1947)

Gražiausias ir sėkmingiausias mano gyvenimo laikas buvo skirtas Nemuno studijoms. Kaip 20 šimtmečio realistas — technikas siekiau „pažaboti“ Nemuną naujais žmonių darbais, matau jį, tyrinėju, stengiausi išpausti jį tabelle, grafikus ir formules. Bet kartu, lyg 19 šimtmečio romantikas, mylėjau jį, kaip „naminę savo upę“, žavėjau jo nepaliestu gamtos grožiu, lankiau ir kitus raginau lankyti, mėginau atskleisti idomią jo praeitį, rašiau apie jį visomis kalbomis... Ir dabar, ištrėmėme, lygiai, kaip kadaise kitas didelis romantikas — tremtinys, regiu Nemuną visame jo grožyje ir rašau ilgdėmasis...

Pirmoji pažintis su Nemunu

1919 metais Maskvoje, Vandenų Statybos Valdyboje, vieno eilinio kraustymosi metu, kada daug vertingos praeities tyrinėjimų medžiagos eidavo lauk arba į krosnį (tada buvo šalčių, šiltnes ir bado metai!) radau išmestą ant grindų seno žemėlapi lapą. Tai buvo slapto topografinio 1:21 000 žemėlapi lapas, kuriame buvo atvaizduotas Nemuno ties Nemaniūnais ruoželis. Skersiai Nemuną pieštuku buvo nubrėžta užtvanka ir didelio kanalo trasės pradžia. Pirmą kartą patyriau, kad Lietuvoje, tolimoje mano tėvynėje, buvo projektuotas kažkoks kanalas!

Netrukus radau vieną mažai žinomą 1911 metų leidinį — „Rusijos upių jėgų tirti komisijos“ apyskaitą, kur buvo aprašytas prof. G. Merčingo sumanymas prakasti Nemuną kilpą tarp Nemaniūnų ir Birštono, tuo sutrumpinant vandens kelią apie 50 km. ir panaudojant vandens kritimo jėgą. Taigi. 1910 metais mū-

sų Nemunui buvi siūloma garbė tapti pirmąja tuometinėje Rusijoje naujoviškai sutvarkyta ir išnaudota upe. Iš apyskaitos matyti, kad buvo pradėta Nemuną tirti ir rengti realų projektą, tačiau Maskvos įstaigose jokios medžiagos neberadau.

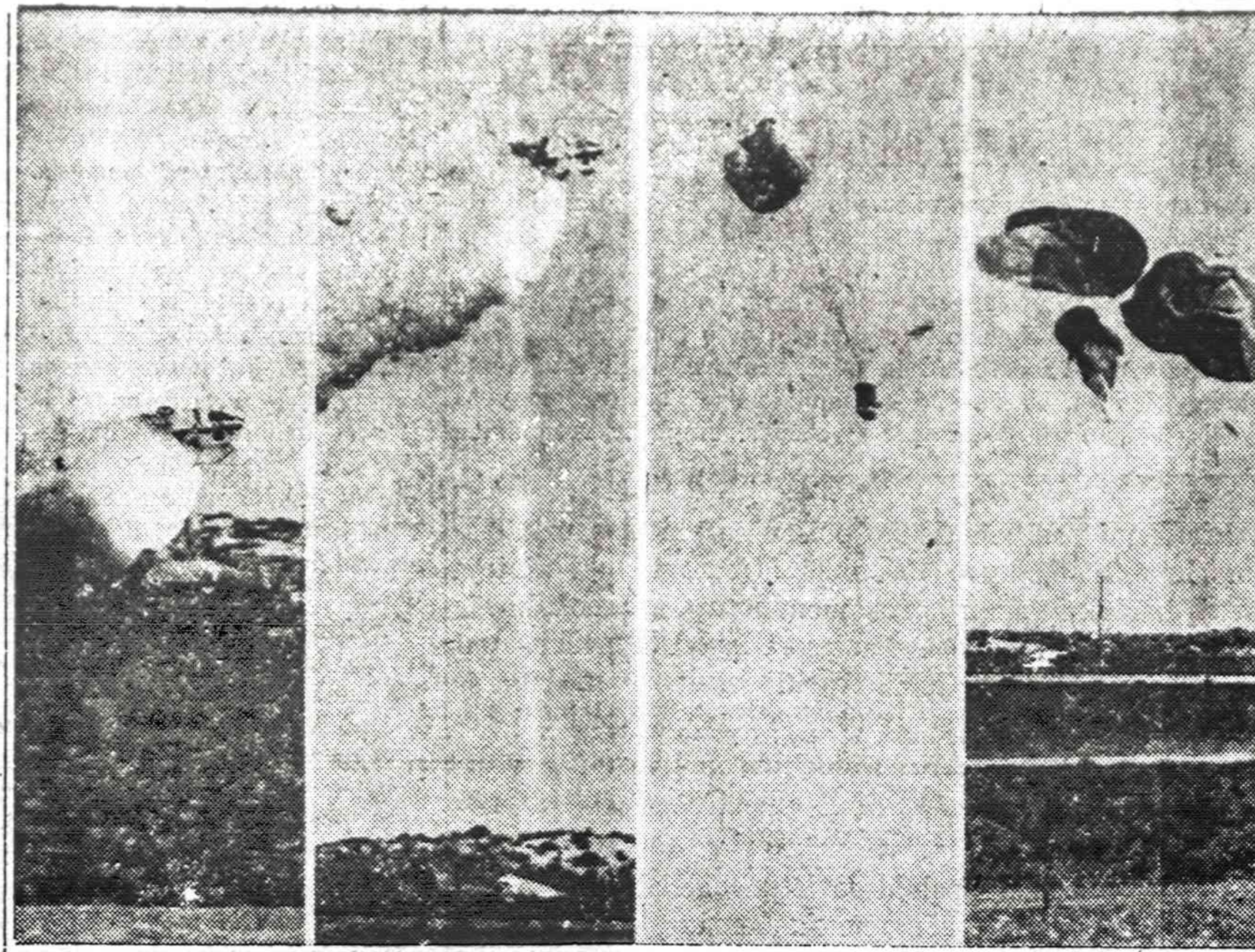
Nuo to laiko pradėjau rinkti visą prieinamą Lietuvos teritorijos hidrologinę medžiagą. Surinkau spaudintą 1881—1910 metų vandens matavimų stočių observacijų medžiagą, nusirašiau iš originalų nespauzdintą 1911—1915 metų medžiagą (kurį vėliau pasidarė nebe prieinama).

Nepriklausomai Lietuvoje darbas pradėtas nuo pradžių, neturint jokios senesnių matavimų medžiagos. Mano parvežtos 1921 metais knygos ir rankraščiai sudarė mūsų naujo hidrologinio archyvo užuomazgą. Pavydus kaimynai buvo išgąbenę ir nuslėpę visa, kas mums buvo taip reikalinga. Legaliomis priemonėmis nieko atgauti nepavyko.

Pirmą progą radęs, atlikau kelionę motorlaiviu iš Kauno į Smalininkus, kur tada (1921.X.5) buvo... prancūzų valdžia, po to „Klaipėdos“ garlaiviu nuplaukiau iš Kauno į Alytų, tuo atgavindamas Nemuno kilpos tyrinėjimus (smulkiau: Kaunas 1940, psl. 123—150). Toliau per 23 metus nebesiskyrčiau su Nemunu, ir jis man pasidarė sava ir brangus.

Senosios Nemuno garbės šaltiniai

Hidrologui nepaprastai svarbi senų tyrinėjimų medžiaga: pagal praeitį daromi prognozai ateičiai. Ir šiaip romantikas brangią kiekvieną praeities smulkmeną.

Rockwell International bendrovė išbando naujus lakūnų gelbėjimo metodus. Kairėje nuo B-1 strateginio bombonešio atsiskiria atskira kapsulė su lakūnais. Kapsulė pakyla 507 pėdas virš lėktuvo, naudodama dvi nedideles raketas. Atitinkamoje aukštumoje išsiskleidžia parašiutai ir lakūnai nuleidžiami ant žemės.

O praeitį mūsų Nemunas turi pavydėtina garbingą! Nurodykit kitą upę, kuriai išgarsinti būtų buvusi 16 šimtmečių parašyta poema!

Ir ne tik parašyta, bet atspausdinta! Juk 16 šimtmečio knygos beveik pirštai suskaitomos; tokiomis knygomis didžiojoji kiekviena biblioteka.

Tokia reta knyga apie Nemuną išspausdinta Krokuvoje 1553 metais. Jos titulas:

De Fluvio Memela Lithuaniae, qui cura et industria enerosi ac Claris, viri Domino Nicolai Tarzo, navibus permeabilis factus est. Carmen elegiacum. Authore Adamo Schröthero Silesio. Cracoviae Lazarus Andreae excudebat. MDLIII.

Tai reiškia: Apie Lietuvos upę Nemuną.

kuris garbingo ir šviesiausio vyro, pono Mikalojaus Tarlos, rūpesčiu ir priemonėmis, padarytas prieinamas laivams. Eleginė giesmė. Autoriaus šileziečio Adomo Schrötherio. Išleido Lozorius, Andriaus sūnus, 1553 metais Krokuvoje.

Viršeli puošia antspaudas su herbu; aplinkui parašas: Nicolaus Tharlo de Szecekarzowicze Vexillifer Praemisiensis (Mikalojus Tarla iš Šėkazevičių, Pėrmėslio karūza — vėlavnešys).

Knygutė nedidelė — teturi 15 psl. smulkia (19.5x15 cm) formato pilkame rankų darbo popieriuje išspausdinta.

Labai retą jos egzempliorių mums pavyko 1939 metais pasiskolinti iš Jogailų Universiteto Krokuvoje bibliotekos. Brangi mums knygutė buvo ištaisa (iš klišių) perspausdinta V. D. Universiteto Teologijos — Filosofijos fakulteto leidinyje „Soter“, 1939 metų Nr. 28.

Jos autorius — Adomas Schröder (1525—1572) iš Nisos (Neise) Aukštutinėje Silezijoje, gyvenęs Krokuvoje, kaip laurais vainikuotas poetas; jis išleido keletą religinio ir istorinio turinio knygų. Pagal savo laiko madą jis stengėsi iškelti tautos didvyrius; būdamas pseudoklasikas jis sutirština spalvas, idealizuoja žmones, padidina jų nuopelnus, pats kukliai pasilikdamas šešėlyje. Jo kūriniui parašyti lotyniškomis eilėmis — pentametru.

Knygutės turinys — Nemuno tarp Gardino ir Kauno vagos valymas, atliktas karaliaus Žygimanto Augusto laikais. Darbų vadovui, Mikalojui Tarlai, kažkur Nemuno krante buvo pastatytas paminklas iš išimtų akmenų. To paminklo per 400 metų nebeliko jokių pėdsakų; grani- to uola pasirodė per silpną... Tuo tarpu toks menkutis paminklas, kukli „eleginė“ ne tik neišnyko, bet kaip „monumentum, aere perennius“, pateko į mūsų rankas.

Originalas, atrodo, bus žuvęs karo metu, bet mūsų naujasis leidimas išsaugos garbingą knygutę dar bent šimtmečiui.

Mums įdomu Nemuną palyginti su Reinu, sena ir žymiausia Vakarų Europos upe. Reinas, be abejo, daug daugiau žinomas, kaip mūsų Nemunas. Ir apie Reiną 16 šimtmečiuje buvo išleista lotyniškai rašyta knyga, būtent, 1570 metais, taigi, 17 metų vėliau, negu Schröderio kūrinys.

Knygos apie Reiną autorius — Münsterio kanauninkas Bernhardas Moller, miręs 1598 ar 1607 metais. Jos titulas:

Rhenus et eius Descriptio elegans, o Primas Fontibus usque ad Oceanum Germanicum; ubi Urbes, Castra, et Pagi adiacentes, Item Flumina et rivuli in hunc influentes, et si quid praeterea memorabile occurrant plenissime carmine Elegiaco depinguntur Autore D. Bernardo Mol-

Mūsų spaudoje

GERAI, KAD TAIP PADARĖ

Naujienų 233 nr. redaktorių skiltyje arba vedamajame „Frontininkai“ — nenusisekė vadai, yra parašyta, kad buvęs Lietuvių Bendruomenės švietimo vadovas, „prisiviręs kosės, nutarė bėgti ir užsidaryti Italijos vienuolyne“. Tą žinią jau senai girdėjau, bet apie tai niekur nebuvo parašyta.

Tikrai, LB švietimo tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, išleisdamas kontraversinius vadovėlius prisiviręs kosės ne tik sau, bet ir visai Bendruomenei bei visai išeivijai — suaugusiems ir vaikams. Apgaulės būdais patekę į LB vyriausybę arba frontininkų primesti įvairūs niekadėjai tur būt už tai jį buvo paaukštinę į pasaulinį LB švietimo vadovą.

lėro Monasteriensis. Coloniae, Apud Joannem Birckmannum, Anno 1570. Knyga turi 320 psl. ir susideda iš 6 dalių.

(Bus daugiau)

J. Kavaliūnas, apsisprendamas stoti į vienuolyną, gerai padarė: geriau būti Dievui sluota, negu velniui kačerga... M. Banūlis

KODĖL JIE KALBĖJO RUSISKAI?

Naujienų 227 nr. J. Šarkus savo rašinyje citavo iš žurnalo Mūsų Vytis Danguolės Kvilytės įspūdžius apie okupuotą Lietuvą. Tarp kita ko yra taip rašoma:

„Viešbutyje tarp savęs tarnautojai kalbėjosi rusiškai. Jeigu kas nors mokėdamas rusų kalbą kreipdavosi į juos lietuviškai, jie kai kada su abejone atsakydavo lietuviškai, bet dažniausiai — paprastai ir drąsiai rusiškai“.

Domiuosi įvairių ekskursantų ir „tarybų“ valdžios svečių viešnagėmis, jų elgsena ir pareiškimais, stebiu jų nuotraukas pozuojant su okupanto urdais. Aš negaliu atsistebėti jų vergiškumu ir pataikavimu ar padlaižiavimu. Tokie yra drąsūs ir įžulūs tik prieš savuosius, prieš patriotas ir veikėjus, o baisiausi bailiai santykiuose su okupantu bei jo tarnais. Deja, vis daugiau tokių maišosi okupuotoje Lietuvoje. Viešbučių tarnautojai juos pažįsta ir atitinkamai elgiasi. Jie taip pat elgiasi ir su kitais abejotino pasitikėjimo turistais. (r.)

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

Užsienio studentų vaišinimas „Šešupės“ kolchoze

Čikagietis gavo laišką iš Marrijampolės, dabar Kapsuko rajono. Asmenišką laiško dalį praleidęs, laiško gavėjas davė Naujienose atspausdinti, kas apie užsienio svatius rašoma: „Šią vasarą i „Šešupės“ kolūkį buvo atvežti užsienio lietuviai, suvažiuavę į Vilniaus universitetą mokytis. Kolūko vadovai parodė namus ir aiškino, koks puikus esąs kolūkiečių gyvenimas. Svečiai buvo vaišinami degtine, o užkandai skilandžiai ir kumpiai. Į sveikatą ir visį kieno nors sveikatą stikluokas po stikluoko buvo iki dugno prašoma išlenkti. Gal jie taip neįpratę gerti, kad pasigėrė iki svirduliavimo. Iš „Šešupės“ juos girtus išvežė dar į kitą kolūkį parodyti, bet, kažin, ar ką jie begalėjo per užpiltas akis pamatyti“.

Laiško gavėjas sako, jog „Šešupės“ kolūkis aukšto standarto, lyg tas prie Maskvos Potiomkino miesto, į kurį užsieniečiai vežami tariamai kolūkių pažangai parodyti.

give...
so more will live

HEART
FUND

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozas Adomaitis — Dėdė Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žinoti ar vasaros pasisveikėjimams nupirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradijusius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTONO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesulių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitis — Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIEŲ“ ADMINISTRACIJOJE

Philomena sako:

- KAS NETAUPO ATEIČIAI, TAS NESIRUOŠIA ŠVIESESNIAM IR TINKAMESNIAM GYVENIMUI.

Socialinės apdraudės neužtenka pragyvenimui. Chicago Savings bendrovės mokamus aukštus nuosimčius pridėjus prie Social Security, jau galima ramiau senatvės laukti ir gyvenimu džiaugtis. Chicago Savings moka 5.25% už paprastose sąskaitose laikomas santaupas, ir duoda 7.5% už certifikatuose laikomus pinigus.

Šį metų Chicago Taupymo bendrovė švenčia savo Aukstinį Jubiliejų. Laimingiesiems duoda kelionę į Havajų salas, Disneyland, Las Vegas ir daug kitokių dovanų. Atsilankykite.

CHICAGO

savings and loan association

6245 south western avenue 476-7575

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųtimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

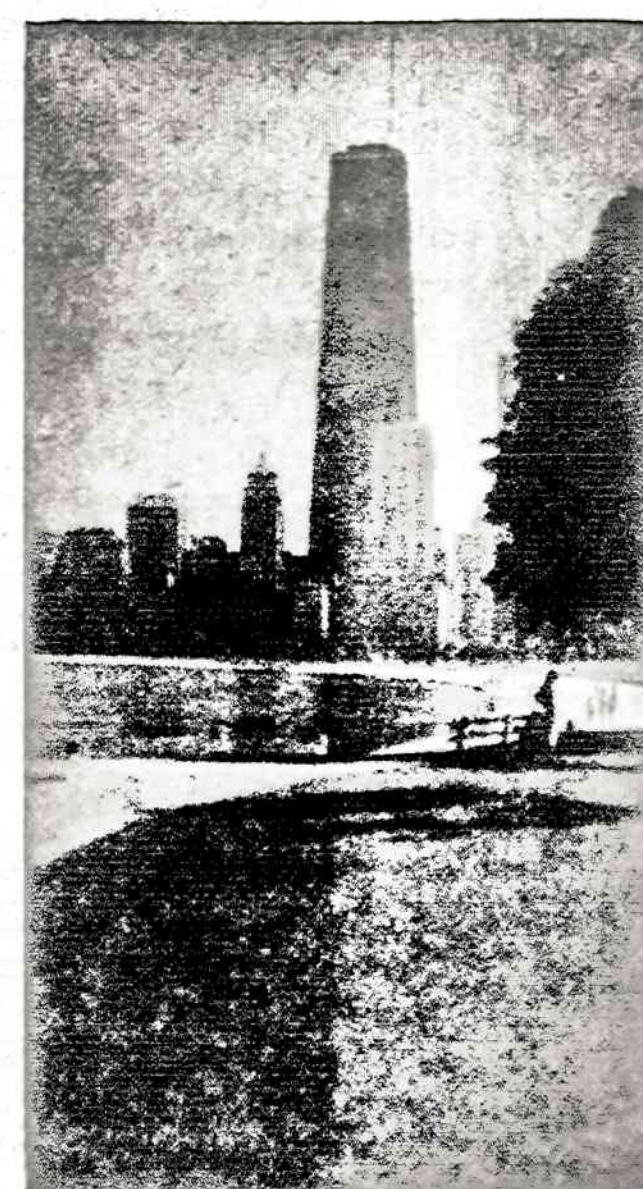
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųtimui išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months.	
In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.50 per three months.	
Canada \$24.00 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitose JAV vietose:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.	

Pirma sušaudė, o vėliau "gerbia"

Be sovietų imperializmui ištikimai tarnavusio gen. Vytauto Putnos, labai ištikimai pirma carui, o vėliau Leninui tarnavęs lietuvis generolas Jeronimas Uborevičius. Kaip Putna, taip ir Uborevičius už tą tarnybą gavo tikrai sovietinį atpildą — kulka į kaktą.

Gen. Uborevičiaus gyvenimo ir kovos kelias buvo truputį kitoks, negu gen. Putnos, bet abu buvo susizavėję Lenino skelbiamu "komunizmu", abu buvo įsitikinę, kad jėdų "stato socializmas", kad pirma reikalinga galinga Sovietų Sąjunga, o vėliau bus atneštos visos laimės ir laisvės paprastiesiems žmonėms — proletarams, darbininkams, darbo valstiečiams ir, pagaliau, raudonosios armijos užkariautai visai žmonijai. Savo tikslą jie nepasiekė, pasaulio neužvaldė, todėl ir turėjo labai brangiai mokėti už nepasisekimus.

Pirmojo Pasaulinio Karo pradžioje Uborevičius baigė caro karo mokyklą ir buvo paskirtas į Vakarų frontą. Jis vadovavo caro kariuomenės daliniams kovose ties Nemunu, Visla ir Rumunijoje. Nuvirtus caro valdžiai, jis paklausęs Tuchačevskio ir Trockio, pasirinko bolševikus ir 1917 metais įstojo į jų partiją. Kitus karininkus rusų kariai žudė, bet Uborevičius mokėjo sudaryti Leninui tarnavusį dalinį, kuris gana ilgai priešinosi Rumunijos fronte. Bet rusai buvo sumušti, o pats Uborevičius pateko į vokiečių nelaisvę. Vokiečių paleistas, per Lietuvą jis nuskubėjo į Maskvą. 1918 metais liepos mėnesį porai dienų užsukęs į Uteną, gimtinį savo Antan-drajos kaimą, rado nepriklausomos Lietuvos mintimi gyvenančius krašto gyventojus. Jis buvo susizavėjęs "aukštesniais idealais" ir "didesniais dalykais", todėl prasiskverbė pro lietuvių laikytas fronto linijas ir pateko į Maskvą. Ten jis buvo Tuchačevskio sutiktas išskės-tomis rankomis, duota jam aukšta vieta organizuojamoje raudonojoje armijoje ir vadovybė keliuose frontuose. Jis vadovavo kovoms prieš Vrangeli, Denikiną, Ma-chno, Antonovą, o vėliau buvo pasiūstas į Tolimuosius Rytus. Uborevičius išlaisvino Vladivostoką. Gražiausia, kad jis japonų valdytą uostą išlaisvino be kraujo praliejimo. Jis pradėjo vesti derybas su vietos japonų karo va-dais ir įtikino juos, kad jie pasitrauktų iš Vladivostoko be mūšio. Ne tik Leninas, bet Trockis nuo to laiko Ubore-vičių vadino kariu — diplomatu.

Leninas tiek buvo susizavėjęs Uborevičiaus strate-giniais gabumais, kad jį įpareigojo parinkti jaunesnius ir gabesnius karius aukštesniajai mokyklai. Maršalai Georgijus Zukovas, Ivanas Konevas, Ivanas Bagramia-nas, Radionas Malinovskis, Vasilijus Sokolovskis, paga-

J. KLAUSEIKIS

VAIZDAI, MINTYS IR SVARSTYMAI MASINIŲ ŽUDYNIŲ KNYGŲ SUKELTI

Pavasarij San Francisco mies-te besidairydamas užėjau į "Amerikiečių ir rusų institutą". Tai apšepusi krautuvėlė, bet vienas jo prekybos išpuostas Ta-rybų Lietuvos Socialistinės Res-publikos vėliava. Pardavėjai — senasis komunistinis avangar-

das, neiškeliaavę į tarybinį ro-tę, bet apsisprendę, čia buržu-azinėje Amerikoje, nukaršti. Pre-kiaujama įvairių sovietijos pa-vertų tautų komunistine litera-tūra, rankdarbiais ir kitokiomis smulkiais laudies gamybos pre-kėmis. Anglų ir rusų kalba

liau ir Semionas Timošenko bolševikų valdžios užkaria-vimo laikotarpiu buvo Jeronimo Uborevičiaus žinioje kovoje kariai, o vėliau jo rekomenduoti į karo mokyklą ir aukštąją karo vadovybę. Pasirodo, kad Uborevičius bu-vęs geras strategas ir labai tvarkingas karo medžiagos tiekimo specialistas. Jis nesiūsdavo raudonarmiečių į ko-vos lauką, kol neturėdavo pakankamai šaudmenų ir maisto. Kovos lauke jis iš anksto planuodavo užpulti ir pa-grobtį priešų karo medžiagos atsargas.

Uborevičiaus nuopelnai sovietų valdžiai buvo neap-skaičiuojami. Tai pripažino ne tik Leninas, bet ir marša-las Tuchačevskis. Kaip visiems sovietų imperializmui tarnavusiems lietuviams, taip ir Uborevičiui atėjo Mask-voje atpildas. Jis buvo didelės Gudijos karo apygardos sovietų karo jėgų viršininkas. 1937 metų vasario pabaigoje gen. Uborevičius gavo iš maršalo Stalino įsakymą tuojau atvykti į Maskvą karo vadų "pasitarimams". Maskvon jis išvažiavo, bet iš Maskvos į Minską nebegrižo. Jam buvo paleista kulka į pakaušį, kaip ir visai eilei kitų sovietų karo vadų. Maurai atliko savo darbą, maurai bu-vo nušalinti.

Stalinas nušalino visą eilę senų partijos narių, sovie-tų imperializmui daugiau nebereikalingų. Buvo išvalyta Maskva, Minskas, Leningradas, Kijevas, Bakų ir kiti centrai nuo vadų, reikusių pretenzijas į partijos, kariuo-menės, policijos ir valdžios vadovybę. Bet rusų okupuotoje Lietuvoje Maskvai tarnaujančių maurų dar ir šiandien tebėra didokas skaičius. Negalėdami pasigirti jo-kiais gyvenimo sąlygų pagerinimais, didesniu duonos kės-niu ar trupinėliu riebalų darbininko barščiuose, jie nutarė prisiminti Uborevičių. Šių metų rugsėjo 26 dieną Šumauskas, Diržinskaitė, Barkauskas, Lietuvoje stovinčios sovietų policijos ir kariuomenės vadai V. Suchorukovas, A. Jakimovas, ir vietos sovietų karo jėgų viršininkas P. Šeluchinas suvažiavo į Atandarajos kaimelį — Uborevičiaus gimtinę. Bet ten nebuvo kas veikti. Atandaraja su-kolchozinta, o vietos gyventojai paversti sovietų vergais.

Rugsėjo 27 dieną jau minėti partijos vadai ir Pabal-tytyje stovinčios rusų kariuomenės viršininkai bei gene-ralai suvažiavo į Uteną. Ten buvo pastatytas ir suvartyti lietuvių akivaizdoje atidengtas paminklas komunistui be laiko į kapus nuvarytam lietuviui komunistui. Utenoje svarbiausią kalbą pasakė "tarybinės" Lietuvos "prezi-dentas" Motiejus Šumauskas, politinis sovietų generolas I. Gubinas ir keliis trumpus žodžius tarė gen. Polozence-vas, šandien gen. Uborevičiaus vietą Minske užimęs rau-donarmietis.

Kalbų metu Jeronimas Uborevičius buvo giriamas už nepaprastai didelius jo karinius ir diplomatinis lai-mėjimus Sovietų Sąjungai. Bet nei Šumauskas, nei Su-chorukovas nepriminė susirinkusiems, kad už visus tuos nuopelnus, suminėtus paminklo atidarymo metu, gen. Jeronimas Uborevičius Maskvos čekos požemiuose buvo sušaudytas. Jam nebuvo suruoštas joks teismas, jis netu-rėjo progos pasiaiškinti, jo vaikai bei anūkai ir šiandien nebežino, kur yra "tokio garbingo sovietų karo vado" kapas.

galima susikalbėti su bešaltine-jančiu senuku ir senukėmis.

Yra raštijos ir lietuvių kalba: knygos, vienas kitas apsenęs "Pergalės" žurnalo, "Svyturio" ir "Tarybinės Moters" numeris. Daug knygų apie Lenina. Atro-do, kad lietuviškąjį skyrių suda-ro ne tiesiai iš tarybinės leidyk-los gautos prekės, bet čia jau naudotos ir paaukotos institutui parduoti, nes kai kurios knygos turi savininko pavarde ar net iš Lietuvos atsiuntusių giminių de-dikacijas. Pakaitom dirba ir dvi lietuvis raudonmintės. Sakosi veltui institutui laiką aukojan-čios, tad ir tų vartotų prekių pri-kauto.

Peržiūrėjau visą lietuviškąją lentyną ir pirkau dvi knygas: "Masinės žudynės Lietuvoje". Išleista Vilniuje 1973 metais. Leidykla "Mintis"; antra knyga angliskai — "Documents Ac-cuse", išleista 1970 m. Vilniuje, leidykla — Gintaras. Privatių leidyklų okupuotoje Lietuvoje nėra, bet partija randa reikalo pėdas mechoti ir įvairių leidyk-los vardų prasimanyti.

Tik ką minimas knygas per-skaiciau Los Angelen sugrįžęs ir birželio mėnesį, kai čia "švenčia-ma" tėvo dieną, atėjo iš sūnaus pasveikinimas — dovana: Alek-sandr. I. Solženitsyn anglų kal-ba knyga "The Gulag Archipelago". Iš rusų kalbos vertė Tho-mas P. Whitney. Harper and Row kišeninio formato leidi-nys. Na, tupėjau ant kėdės ke-tą dienų, kol perskaiciau. Vasa-ra praėjo, jau ruduo, bet žiaurūs-tose knygose minimi vaizdai ne-pranyksta. Kyla minčių ir svar-stymų.

Rusams rašyta istorija

Apie Solženicino knygą nema-žai ir lietuvių išėvių spaudoje rašyta. Pats autorius sakosi knygą ne eksportui, ne užsieniui rašęs, bet rusų tautai, kuri yra komunizmo priespaudoje ir ne-žino tų baises Lenino-Stalino valdymo istorijos. Rusams rašy-damas, pagal rusiškąjį imperia-lizmą, prataria ir apie Pabal-tijį.

Amerikoje begyvenant ne kar-tą teko pasižinėti su vienu ki-tu rusu emigrantu, kaip ir mes, pabėgusių nuo bolševikų. Ir kei-sta, net aukštojo mokslo baig-u-sis rusas sakė nieko nežinąs apie lietuvių spaudos draudimą, apie Muravjovo laikus. Priešin-gai, emėsi aiškinti, jog rusai at-nešė lietuviams mokslo šviesą. Žinoma, neliko kito nieko atsak-tyti, kaip tikrą tiesą, jog rusai lietuviams atnešė tik naigą ir na-gana.

Jeigu šiaip rusų šoviniščių im-perialistinės nuotaikos ir su-prantamos, bet jau tokio žmo-gaus užtarėjo, kaip Solženicinas, jungimas Pabaltijai žmonių į Ru-sijos tėvynę yra apgalvintas da-lykas. "The Gulag Archipelago" knygoje, kurią perskaiciau, 261-

262 puslapiuose kalbama, jog vi-so pasaulio istorijoje negirdėtas dalykas, kad keli šimtai tūkstan-čių jaunų vyrų, nuo dvidešimt iki trisdešimt metų griebtųsi ginklo prieš savo tėvynę. Tas tei-gimas paaiškinamas išnašoje, jog į vokiečių karinius dalinius isto-jusių iš tų šimtų tūkstančių vy-rų be kitų buvo ir Pabaltijo tau-tų daliniai.

Laisvi estai, latviai ir lietu-čiai niekada nevadino savo tė-vynę nei carinę Rusiją nei da-bartinę Sovietų Sąjungą. Ap-gailėtina, kad Solženicinas nėra nusikratęs rusų imperializmo, kurs Pabaltijo tautoms tėvynę skiria "motulę Rusiją".

Į mirtį lyg šešėliai

Daug jau yra literatūros apie masines žmonių žudynes Sovie-tų Sąjungoje. Solženicinas daug metų rašė knygą. Jam padėjo šimtai žmonių, teikdami faktus, leidami pasinaudoti archyvine medžiaga. Ir jo knyga skaitant ne tiek svarbu tie jau seniai žino-mi kankinimų metodai, trėmi-mai ir kiti žiaurumai, bet jų psi-chologinis aiškinimas ir išvados.

Pavyzdžiui, Solženicinas na-grinėja klausimą, kodėl milio-nai žmonių lyg šešėliai, lyg ne-gyvi ėjo į Lenino-Stalino supla-nuotas kancias ir mirtį? Kodėl nesipriešinta? Ir spėjama: jei areštuoti atvykusiųjų enkavedis-tų vienu kitu būtų nušauta ar kitaip nužudyta, gal ši tarnyba būtų pagarsėjusi kaip pavojin-ga, gal tų budelių būtų buvę ma-žiau? Ar nakties tarnybon išei-damas enkavedistas nesibaimin-tų palikti savo žmoną ir vaikus, jei jis turėtų baimės jausmo, jog gal daugiau po nakties žygių ne-besugrįš namo? Kodėl ir vals-tybės turtui nedaryta žalos, ko-dėl nesugadinami sunkvežimiai, nepraplaunamos padangos tų ve-žimų, kuriais atvažiuota areš-tuotuosius vežti?

Ir tik keletas atsitikimų kny-goje paminėta, kai vienu kitu pasipriešinta trėmimams ir areš-tui.

Vokiečių okupacijos metais Vilniuje mačiau, kaip žydai iš miesto buvo varomi į Lukiškių kalėjimą. Šimtai jų buvo, ėjo su-rikuioti, kaip varovų įsakyta, galvas nuleidę, be jokio pasipriešimo. Bolševikinės leidyklos išleistoje "Masinių žudynių Lie-tuvoje" knygoje surašyta, su-registruota nemažai panašių iš-senų ir nupasakota vaizdų prie-šaudymo duobių. Ir tik vienoje vietoje (knygos II-je dalyje), prie Kaėdinių minimas epizo-das, kai šaudomieji pasiprieši-no. Prie duobės vienas šaudo-masis atsisakęs nusirengti. Pri-riešė civilinis su pistolietau ir bandęs drabužius nutraukti, bet šalia stovėjęs jau nusirengęs žy-das griebęs už švarko ir tą civili-į įtraukęs į duobę, atėmęs pisto-letą ir šovęs į vokiečių komendan-tą, ant duobės krašto stovėjusį,

bet nepataikęs. Grumtynės vy-ko duobėje, kai ten ir komandan-tas įšokęs. Žydą nudūrė, bet ir minimam civilui buvusį mirti-nai sutriuškinta gerklė.

Kartą Dirvos laikrastyje Sta-sys Žymantas apie vokiečių oku-pacijos metus rašydamas minė-jo, jog "vietimo tarėjas P. Ger-mantas vokiečių okupacinės val-džios atstovui grasinantis pasa-kęs, jei vokiečiai mėgins atim-ti švietimą ir kultūrą, lietuvių kaip žydai į duobės neis. Nepa-lanki vokiečiams karo pabaiga nesuteikė lietuviams progos šio-kiose aplinkybėse egzaminuoti-s — ar būtų sekę žyds, sekę mi-lijonus Sovietų Sąjungoje išžu-dytųjų, kurie į mirtį ėjo lyg ne-gyvi, lyg žmogaus šešėliai? Ar būtų priešėsi? Partizanų veik-la rodo, jog buvo nemažai lietu-vių, kurie pasipriešino į Lietuva sugrįžusiems komunistų terorui.

Ir Solženicino knygoje svars-toma, kaip tai atsitinka, kad žmo-gus ir didžiausiam varge, pa-niekinime bei kanciose nepraran-da vilties ir tikisi gal nepasibaigs visai blogai. O kai stosi į atvira kovą su stipresniu — iš karto jau mirtis.

(Bus daugiau)

KINIJOJ NEBE BADAS

Vokiečių žinių agentūra DPÄ praneša iš raudonosios Kinijos, kad po 25 metų Mao Cetungo re-žimo, 800 milijonų kiniečių ne-bėra priklausomi nuo maisto pro-dukty importu, kadangi jau pa-kankamai savo pasigaminą. Kam tekę pakeliauti po Kiniją, tai di-džiulius silosų daugumas esąs iti-kinantis įrodymas, kad kinų pa-sigyrimai nėra tušti žodžiai. Liaudies komunoms, kurių šian-dien Kinijoje priskaitoma iki 50,000, būsią pavykę bada Kin-iijoje įveikti, nepaisant, kad Ki-nijoje kasmet kūdikių gimsta po 15 milijonų.

Sausrai ir potvyniams nugalė-ti daug pagelbėję vandens šuli-niai ir pumpos, kurių skaičius iš 100,000 buvusius 1965 metais šiandien padaugėjo iki 1 mili-jono ir 800 tūkstančių. Toms pumpoms varyti esą sunaudoja-ma 30 milijonų arklių jėgų.

Ir Anglijoje brangsta

Londono dienraščiai "Times" ir "Guardian" pakėlė savo pre-numeratos kainas 35 nuosim-čiais, tai yra visu trečdaliu. Nuo praeito pirmadienio abudu laik-raščiai kaštuoja po 8 pensus (amerikoniškais centais išėina po 18.4 c.). Iki šiol abudu dien-raščiai kaštavo po 6 pensus egz-emplioriui. Trys kiti laikraš-čiai pasiskelbė dėl spaudos dar-bų pabrangimo esą priversti irgi kainas pakelti.

◆ Pats ankstyviausias me-chaniskasis laikrodis buvo paga-mintas Kinijoje 725 m. pr. Kr. Išradėjas — Liang Ling-tsan.

KAS ATPLĖSĖ KLAIPEDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

29

23. AR LIETUVA GRĄŽINO KLAIPEDĄ VOKIETIJAI SAVO GERA VALIA?

Tuli vokiečių publicistai mėgsta tvirtinti, kad Lietuva atidavusi Klaipėdos kraštą Vokietijai savo gera valia; o "Dampfboot" redaktorius Kurschaitis net rašo, kad Lietuva tai padariusi "freiwillig".

1. Vokiečių pareiškimai

Deja vokiškieji Klaipėdos politikos va-dovai, šios politikos organizatoriai, vadai ir specialistai, kaip antai URM pareigūnai Weizsäckeris, Grundherras ir Woermanas, vokiečių gen. konsulas Klaipėdoje von Saucken ir pačių Klaipėdos vokiečių vadai Dr. Neumanas buvo kaip tik priešingos nuo-monės. Jie visi vis ir vėl tvirtino, kad Lie-tuva ne tik iki paskutinių dienų, bet iki paskutinių valandų stengėsi išlaikyti Klaipėdą Lietuvos suverenumo apimtyje.

Štai keli pavyzdžiai:

1) Vokietijos URM šešto, politinio sky-

riaus vedėjas, tarėjas Grundherras, apie savo pasikalbėjimą su lietuvių žurnalistu Gustainiu rašo:

"Baigdamas pabrėžiau, kad vietinė Lie-tvos atstovybė griežtai laikosi nuomonės, kad Lietuva, prieš atiduodama Klaipėdos kraštą, veikiau iki paskutinio kovotų dėl savo egzistencijos". Aktai, p. 300.

2) 1938. 11. 25. Grundherras rašo: "Lietuvos vyriausybė yra linkusi su mu-mis dėl Klaipėdos vokiečių derėtis ir už to-kį savo palankumą siekia, kad Vokietija pripažintų Lietuvos integralumą, įskaitant Klaipėdos kraštą". Aktai, p. 405.

3) Vokietijos URM 1938. 11. 29 paklau-sė savo atstovą Kaune, ar galima tikėtis, kad Lietuva atiduotų Klaipėdą Vokietijai derybų keliu?

I tai Zechlinas atsakė: "dėl sekančių priežasčių manau, kad į klausimą turū neigiamai atsakyti..." Aktai, p. 409.

4) Klaipėdos vokiečių vadas Dr. ...Neu-manas, paklaustas Ribbentropo, ar lietu-viai sutiktų Klaipėdą geruoju grąžinti Vo-kietijai, atsakė — ne. Aktai, p. 410.

5) Vokietijos Gen. konsulas Klaipėdoje, von Saucken, dalyvavęs 1938. 12. 1 konfe-rencijoje pas Ribbentropą, taip pat panei-gė, kad Lietuva atiduotų Klaipėdą Vokiet-i-jai geruoju. Aktai, p. 411.

6) Vokietijos URM aukštas pareigūnas

Woermanas irgi pritarė nuomonei, kad Lietuvos vyriausybė, nors ir diplomatiniai spaudžiamą, Klaipėdos Vokietijai niekada geruoju neatiduos. Aktai, p. 410.

7) Grundherras 1939. 1. 2. rašė Zechli-nui:

"Dabartinė padėtis rodo, kad Lietuvos vyriausybė yra pasirengusi daug aukoti (vi-sišką Statuto pildymą ir gal akis primerk-tų, net ir tuomet, kuomet Klaipėdos vokie-čiai pasiimtų daugiau teisų, negu Statute numatyta), jeigu ji tuo galėtų išgelbėti ir pasilaikyti Klaipėdos kraštą". Aktai, p. 421.

8) 1939. 1. 3. Grundherras kitoje vietoje rašo:

"Bendrai galima sakyti: paskutinių sa-vačių patyrimai parodė, kad Lietuvos vy-riausybė yra pasirengusi suteikti plačių koncesijų Klaipėdos krašte, jei ji tokiu bū-du galėtų išlaikyti Klaipėdos kraštą Lie-tuvos suverenumo apimtyje". Aktai, p. 423.

9) Kitoose 1939. 2. 28. užrašuose skaito-me: "Kai kurie Lietuvos vyriausybės nariai pareiškė, kad Klaipėdos kraštas yra neat-sikiriama sąjungtas su Lietuva". Aktai, 430.

10) Naktį iš 1939 m. kovo 21 į 22 dieną Weizsäckeris telefonavo Zechlinui į Kauną dėl Lietuvos žygių:

"Reikalo (Klaipėdos) komentavimas

parodo, kad Lietuvos vyriausybė nesek-mingai stengiasi aliaumuoti ir į kovą įtrauk-ti tarptautinę viešumą ir vyriausybes". Aktai, p. 439.

Šitas dešimtmetis pavyzdžių pateikia pačių vokiškųjų Klaipėdos politikos vai-ruotojų parodymus, kad Lietuvos vyriausybė neatidavė Klaipėdos geruoju, savo valia, bet iki 1939 m. kovo 21 d. nakties į 22 d. darė pastangų išlaikyti Klaipėdą Lie-tuvos apimtyje.

2. Lietuvos veiksmai

1) Nors Hitleris savo 1935. 3. 21. kalboje puolė Lietuvą, jis po metų 1936. 3. 7., konstatavęs, kad Lietuva — Vokietijos santykiai pagerėjo, pareiškė, kad jis no-rėtų ir su Lietuva nepuolimo sutartį suda-ryti.

Mūsų diplomatai, tuo teigimu pasirė-mę, pradėjo lukstenti, kad Hitlerio žo-džiai tapų realybe. Dr. Šaulys, 1938. 5. 9. besilankydamas pas Grundherrą, tarp kit-ko, kelis kartus minėjo nepuolimo sutar-ties sudarymą. Bet Grundherras, kaip jis sako, tesiklausė šaulio išvedžiojimų ("Ich verhielt mich jedesmal rein rezeptiv") ir jo iškeltą klausimą apėjo bendrais žodžiais, kad pirma reikia atstatyti abipusį pasitikė-jimą. ("Das Vertrauen müssen, so fuhr ich

fort, auf beiden Seiten, eben langsam wachsen") Aktai, p. 376.

Mėnesį vėliau, kai Lietuvos UR minis-teris Lozoraitis lankėsi Vokietijos URM, jis pakartoję šaulio sugestiją ir pokalbyje su Ribbentropu užvedė kalbą apie nepuolimo sutartį. Ribbentropas pradėjęs aiškinti, kad Vokietijos santykiai su Rytų Europos valstybėmis priklauso nuo jų santykių su bolševikine Rusija. Lietuva jam atrodanti Sovietų Sąjungos draugu. Lozoraitis to-kiam įtaigojimui gyvai prieštaravęs. Kuomet Lozoraitis grįžo prie nepuolimo sutar-ties, Ribbentropas nurodė į nepatenkinan-čią padėtį Klaipėdoje, kur visų pirma pri-valo vykti esminiai pakeitimai. Ribbentropas rašo: ("Seine weiteren Andeutungen über die Möglichkeit eines deutsch — li-tauischen Nichtaggressionspaktes tat ich mit dem Hinweis auf den unbefriedigenden Zu-stand im Memelgebiet ab, wo zunächst eine grundsätzliche Wandlung erfolgen müsse") Aktai, p. 381.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir paankite

Dienrašti

"NAUJIENOS"

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKTŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antros ofisas —
8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. — Tel. 599-0500
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1—7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1—5 val.
ir šeštadieniais 8—3 val.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3—9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8—3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais,
ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIŠKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko kontaktinius
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1—4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5—7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9—12 val. vak. Šeštadienį
2—4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Bandžiai.
Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8. Šeštadieniais 9—1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PProspect 6-5084

FORESTS CAN'T

FIGHT FIRES

Mintys dėl losangeliečių teatrinės veiklos

Išėjimas gyvenime yra sričių, kur sąlygos neleidžia plačiau išsiskleisti sparnų. Tokia sritis yra teatrinė veikla. Net mūsų vadinama išėjimo sritis Čikagoje, kur jau, rodos, turėtų pastoviai laikytis gal net kelios teatrinės grupės, o žiūrėk, vis bandoma, kai kas padaroma, bet reguliarių ir pastovios teatrinės trupės taip ir nesidaro lengvai išlaikyti.

Dar sunkiau yra mažesnės kolonijoms, pav., kad ir Los Angeles. Į parengimus čia sueina 2-3 šimtai žiūrovų, na, išskilmingesniais atvejais apie 5-600. Lietuvių čia yra keleriopai daugiau, bet daugelis jų ne tik nesidomi, bet svarbiausia, nei neįsijaučia pareigos savųjų veiklą paremti. Jie niekur neina ir tiek, ir ką tu jiems? Jiem neapeina, kad toks jų elgesys verčia ir visą lietuvišką veiklą sunykinti.

Kai dėl Los Angeles susidaro ir kiti nepatogumai. Kolonija už daugelio šimtų ir net tūkstančių mylių nuo kitų kolonijų. Susidariusi teatrinė grupė ruošiasi, dirba kokiam pastatymui. Darbo sąlygos nepalankios, nes miestas labai išsimetęs, kai kuriems ir repeticijas tenka vykti po kelias dešimtis ir net šimtą mylių. Be to, kiekvienas užimtas tarnyba ar kitu darbu, sunku rasti atliekamo laiko. Baisiai nepatogu. Pagaliau kai kas paruošiamą, ir to viso triušio rezultatai...

vienas pastatymas, nes tiems patiem žiūrovams negi kartosi patį dalyką, o nuvažiuot pasirodyti kitur — tūkstančiai mylių. Tačiau nežiūrint net ir tokių drastiškų nepatogumų, vis dėlto atsiranda entuziastų, kurie ryžtasi, dirba ir savo sceniniams pastatymais gražiai pajauirina vietos lietuviškąjį gyvenimą, ar tai solo dainomis, ar deklamacijomis, tautiniais šokiais, ar net sudaro grupes ir paruošia vaidinimus.

Kelinti metai čia gražiai reikiąsi, vad., "išlaisvintųjų Mote-

ry" grupė. Kaip jau pats pavadinimas sako, tai linksmi nusi-
teikusių ponių būrelis. Jos visos moka gražiai dainuoti, šau-
niai vaidinti ir puošniai pasiro-
dyti.

Kita grupė Dramos Sambūrio vardu retkarčiais paruošia didesnius pasirodymus — vaidinimus. Abiejų veiklų vadovauja energinga, gabi ir sumani veikėja, režisėrė Dalila Mackelienė. Šių meno entuziastų dėka negalėtum sakyti, kad losangeliečiai lietuviai labai nuobodžiautų. Atrodo, kad šioje sąlygoje turėtume džiaugtis ir dirbantiems, už jų tokių gražių pasišventimą, būti dėkingais. Dauguma losangeliečių taip ir jaučiasi.

Bet atsiranda dar viena nevalyva negerovė, kuri dirbančiųjų ryžtą žlugdo ir entuziazmą užmuša. Mat, tarp mūsų tautiečių atsiranda labai reiklūs žmoniai, kuriems kitų darbas visada kuo nors negeras. Norėjęs, kad jie imtųsi padaryti geriau, bet visa bėda, kad jie to nedaro. O kai kiti ką daro ir padaro, o tai atrodo, kad kai kam taip ir knies-
ti, ką nors išrasti, suniekinoti ir dirbantiems ūpą numušti.

Suprantama, niekas negali nieko sakyti, jei kas išmanančiai nurodo, kaip tą ar kitą dalyką galima būtų padaryti geriau ir efektingiau. Bet čia kalbama apie pikta gnaibymą, ar asmeniško saskaitų suvedinimą, skleidžiant dirbančiųjų niekinimą žodžių ar netgi viešai spaudoje. Dirbantiems, žinoma, tai jau skaudu. Gal reiktų dar paminėti, kad už šį jų darbą, paprastai, ne tik niekas neatlygina, bet nei jų pačių tiesioginių išlaidų negrąžina. Vyrams dar pusė bėdos, bet pav., išėjimas į sceną ponios ar panelės daug kaštuoja. Čia ir plaukų ekstraktas sušukavimas, ir su bet kokia suklele neišėsi kiekvieną kartą turi būti nauja, taip pat papuošalai. O tie parengimai paprastai būna ruošiami kokiam nors visuomeniniam ar labdariniam tikslui. Be to, ir pajamų paprastai daug nesusidaro. Tai gerai, jei programą atlikusiems padovanojama po puokštę gėlių, na, dar paplojama. Be to, ne visiems yra suprantama, kad kiekvienas rimtesnis išėjimas į sceną reikalauja kruopštaus, dažnai daug laiko pareikalaujančio pasiruošimo ir didoko dyvinio įtempimo. (Jūs tik pabandykite, kurie nesate to dary.) Ir kai už tą visą dar turi klausytis visokių pamatuotų ir nepamatuotų priekaištų, tai užmuša norą dirbti. Panašiai ir su kitokia veikla. Dažnai tenka sutikti žmones, kurie prieš kiek laiko yra buvę manūs ir darbštūs veikėjai, bet dėl piktų liūdesių ir viską numojo ranka ir šiandien laikosi nuosaliai.

Ir netenka stebėtis, jei tokiose sąlygose dirbantieji asmenys kartais patys dėl to net ir viešai pasiskundžia. Toks atvejis prieš keletą savaitių buvo ir čia, Los Angeles, kai vietinio Dramos Sambūrio ir minėtų linksmųjų ponių grupės vadovė ir režisėrė per vietos lietuvių radijo transliaciją pasibėdojo ir, žinoma, nepagyryt kai kurių tautiečių atsinešimo ir neteisingo vertinimo dirbančiųjų pastangų. Aš pats asmeniškai baisiai nemėgstu, kada kas imasi kalbėti ar rašyti peikdamas ir kritikuodamas kitus, kad jie to ar kito nepadarė, ar nemoka daryti, kai patys nenori nei piršto pajudinti, ar ką padirbėti, ar piniginių paremti.

Ir atvirkščiai, jaučiu pagarbą ir laikau turint pilną moralinę teisę, gal net ir pareigą, jei kuris dirbantis kartais net ir stipresnį žodį pasako ar papeikia nedirbančius, ar net gi tiesioginiai ar netiesioginiai trukdantys dirbantiems.

Su tokia nuotaika klausiausi ir ano Dalilos Mackelienės pasakymo per radiją. Tačiau kitaip ir tai pažiūrėjo slapivardžiu "Vienas iš kaimo" pasirašęs korespondentas, kuris š. m. rugsė-

nio 2 d. Naujienose patiekė jau gana užgaulingą straipsnį. Jame nėra nurodymų ar pozityvios kritikos, bet nukrypsta į asmenį. Vadovėi ir režisėrei prikišama "nesugebėjimas publikos sudominti", "neturėjimas teatralinio pasiruošimo", "auditorijos apgaudinėjimas", "nuvairavimas teatralinio vaizdo" ir t. t. Net ir jos vyras užkliūna, kuo tai nusi-
kalptas.

Man pačiam, retai tepraleidžiant kokį parengimą ir nuolat susitinkant su dauguma juos lankančių, ne kartą netenka nei pačiam tokių "liūdny" išvadų patirti, nei ko panašaus nuo kitų girdėti. Atvirkščiai. Šiuos parengimus losangeliečiai vertina ir jais džiaugiasi. Pačiam teko būti liudininku, matant, kaip viena ar kita org-ja, norėdama su-
ruošti savo parengimą, kreipėsi į tą pačią Dalilą Mackelienę, prašydami paruošti kokį pastatymo programai užpildyti, ir kaip ji ne visada beįstengia prašančius patenkinti, dėl darbo sąlygų nepalankumo. Dėl to tenka džiaugtis dirbančiųjų ryžtu kad jie ir prie šiokių sąlygų vis dėlto daug padaro. Jei kas galėtų padaryti daugiau ar geriau, tai šios srities veiklai Los Angeles dar yra daug erdvės.

Šio viso rašymo mintis visai nėra ta, kad, sakysim, būtų norima pasakyti, jog Los Angeles Dramos Sambūrio bei linksmųjų ponių pastatymuose nieko nebėra keistino ar taisytino tiek išpildyme, tiek teatrinės krypties atžvilgiu. Bet neteko užtikti, kad kas iš pajėgesnių ir nusimanančių žmonių rimtai imtųsi tą visą apžvelgti, paanalizuoti. Korespondentas pasigenda Dramos Sambūrio "demokratiškos susirinkimų". Tokie žinoma, galėtų gal kai ką padėti. Bet čia ir spauda patarnauti minčių pasidalinimui. Tik tatau turi būti daroma dėl paties reikalo gerinimo bei tobulinimo, bet ne asmens niekinimo ir atėmimo noro bet kam ką bedirbti.

Dirbančiųjų ryžtą galima nesunkiai pakirsti. Anta, prieš kurį laiką, Los Angeles teatronė veikloj buvo gražiai pasirėiškęs kaip režisoriai ir teatro entuziastų organizatorius Juozas Kaributas. Gaila, dabar jis visiškai nutilo. Kodėl? Tikriausiai, manau, dėl tų pačių priežasčių. Viena, tai dėl veiklos sąlygų nepalankumo ir nedėkingumo. O antra, tai, tikriausiai, ir dėl to, kai už tavo pastangas ir trūsą, vietoj tinkamo įvertinimo ir dėkingumo, gausi, kad koks nors "iš kaimo", dargi pasislėpęs už kampe (slapyvardžiu, pils tau į veidą drumzlių ar kitaip iško-neveiks. Šitoks būdas yra la-

bai žalingas, jau ir tai, sunkiai judantį mūsų bendrąjį veiklai. Ją tiesiog žlugdo, sukelia tarpusavę neapykantą.

Los Angeles lietuvių kolonija yra pusėtinai gausi ir gana gyva. Dabar veikiantis Dramos Sambūris ir linksmųjų ponių grupė suburia tik nedidelę dalį čia esančio teatrinei veiklai tinkančio potencialo. Čia galėtų veikti dar net ne viena teatrinė grupė, jei tik atsirastų kas nepatin-gėtų imtis organizuoti ir vadovauti. Losangeliečiai labai pa-
geidautų ir lauktų, kad ir tas pats J. Kaributas savo talento nelai-
kytų užkasę.

Teko nugirsti, kad scenos entuziastas A. Zemaitaitis planuoja organizuoti Lietuviškų Vestuvių pastatymą. Jei tikrai taip įvyktų, koks didelis ir laukiamas siurprizas būtų losangeliečiams. Netenka abejoti, kad jei būtų ryžtamasi, talkininkų tikrai atsirastų ir užsimojimas galėtų būti įvykdytas. O nuo apkalbėjimų bandytume apginti. Panašiai galėtų ir kiti imtis organizuoti ir ryžtis veikti.

Kurie gi jau dirba, tiems visi esame labai dėkingi ir linkime jiems nepailsti, nes tuomi jie padaro ne tik losangeliečių lietuvių gyvenimą linksmesnį, bet kartu atlieka labai didelį ir vertingą lietuvišką darbą.

Jonas Kuprionis

Savo namine vaistų spintelę reikia nepaprastai švariai ir tvarkingai užlaikyti, kaip šiam vaizdelyje parodyta: išimti visas bankutes ir nuplauti lentynas, patikrinti visus užrašus, kad neįvyktų klaidų, nes vaistų sumaišymas gali būti fatališkas. Patikrinti, kokių vaistų trūksta ir juos papildyti, kad būtum bet kokiam netikėtumui pasiruošęs.

Susirinkimų PRANESIMAI

— Lithuanian National Democratic klubas susirinkimas įvyks trečiadienį, šiu metu spalio 9 dieną, 7:30 val. vak. Hollywood Inn svetainėje. Kviečiame visus klubo narius šiam svarbiame susirinkime dalyvauti.
Bernice Žemgulis, rašt.

Brangiam tėvui ir uošviui
A. A.
ALEKSANDRUI POCIUI
mirus,
mūsų mielus choristus Aleksą ir Ziną Pocius
ir kitus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame
ir kartu liūdime
Chicago Lietuvių Choras Pirmyn

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1974 m. spalio mėn. 5 dieną 4:15 val. p. p. mirė mūsų mylimas tėvas, uošvis ir senelis
A. A.
MAURICIJUS LAUCEVIČIUS
Gyv. Chicagoje, Brighton Parko apylinkėj
Gimęs Lietuvoje.
Amerikoje įgyveno 24 metus.
Paliko našlė: 2 dukterys — Irena Schwartz, žentas Augustis, Elena Wood, žentas Samuel, sūnus Louis, amatai Carole ir 8 anūkai.
Paliko kiti giminės Amerikoje, Lietuvoje ir Europoje.
Vietoj gėlių, prašome aukoti Vėlo Fondui.
Kūnas pasąvotas Petkaus Marquette koplyčioje, 2533 West 71st Street.
Trečiadienį, spalio 9 dieną 10:00 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Sv. Kazimiero Lietuvių kapines.
Visi a. a. Mauricijaus Laucevičiaus giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidojimoje ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiviekinimą.
Nulaidė Ilekas:
Dukterys, sūnus, giminės.
Laidotuvių Direktorius Donald A. Petkus. Tel. GR 6-2345.

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Apsivilkite Viešpačiu Jėzumi Kristumi". — Rom. 13:14.
Šitas patarimas yra duotas pasiuntiesiems, kurie buvo Viešpaties primate ir atgimdyti šventąja dvasia. Apsivilkimas Viešpačiu Jėzumi nėra staigus darbas; negalima tai atlikti per vieną valandą, vieną mėnesį ar vienus metus. Tai yra darbas viso gyvenimo. Apsivilkiti Kristumi reiškia stengtis sekti jo pėdomis arba gyventi, kaip jis gyveno. Būkime tikri, kad šiame gyvenime mes pilnai neapsivilksime visomis mūsų Viešpaties savybėmis. Bet Viešpats mato mūsų pastangas ir pažįsta mūsų širdis. Jis mato kaip mes stengiamės numarinti senąją prigimtį, ir atmesti nuo savęs kūno darbus ir apsisivilti teisingumo rūbais, kuriais galime pasirodyti skirtingais nuo pasaulinių ir būti patinkamais Dievui.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:
F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-5
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAIŠOMAS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-3601

EUDEIKIS

GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

Mūsų šaulių Sąjungos veikla išsiviję

Siais laikais įvairiose Amerikos vietose mūsų vadinamieji šauliai pasižymi savo pasigėrėtina veikla. Mums visiems būna labai įdomu pamatyti visokeriopus tų žmonių darbus, kurie yra susiorganizavę šaulių Sąjungoje. Metant trumpą žvilgsnį į visą tai galima pasakyti, jog mūsų visokio amžiaus žmonės, dalyvaudami šaulių serengose, pobūviuose, įjungta savo širdyse didesnę meilę savo tėvynei ir tokiu būdu labiau įsistiprina skleistą lietuvių didesnę išlaikymą.

Žiūrint į visa tai tenka prisiminti tuos laikus, kada Lietuvoje susikūrė vadinamoji šaulių Sąjunga. Tada buvo 1919 metais. Taigi jau yra praėję 55 metai. Tada kūrėsi Lietuvos kariuomenė, kuri susidarė iš savanorių. Ir tai jaunai kariuomenei būtų buvę labai sunku gintis nuo visokių priešų, jei nebūtų buvę susiorganizavę vadinamieji šauliai, kurie pasižymėjo kaip geriausi padėjėjai mūsų jaunajai kariuome-

nei. Tada į šaulių gretas įstojo įvairių pažiūrų žmonės, nes jiems visiems pirmąjį eilį rūpėjo, kad Lietuva būtų laisva ir kad visi Lietuvos valstybės žmonės galėtų laisvai gyventi savo krašte. Tada man pačiam teko pastebėti kad mūsų šaulių gretose gražiai dalyvavo tiek vyrai, tiek moterys įvairaus amžiaus.

Kai pagaliau viskas aprimo ir priešų grėsmė išnyko, tad mūsų šauliams neberekėjo toliau teikti reikiamą pagalbą. Tada tie patys šauliai gražiai pasireiškė savo kultūrinę veiklą, būtent: įvairiose Lietuvos vietose čimė ruošti visokius teatrinius vaidinimus, įvairias paskaitas, įvairių chorų pasirodymus. Tokia šaulių veikla labai patiko visiems žmonėms.

Ir išsiviję dabar, t. y. Amerikoje, mūsų šauliai, susiorganizavę panašiai kaip Lietuvoje suteikia visiems malonius išpučius, tad tenka palinkėti visiems šauliams geriausios sėkmės. Mūsų visuomenei visada būna malonu prisidėti savo darbais prie sukuriosios išeivijoje šaulių Sąjungos.

A. Kelmūtis

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMA BURŠTEINA

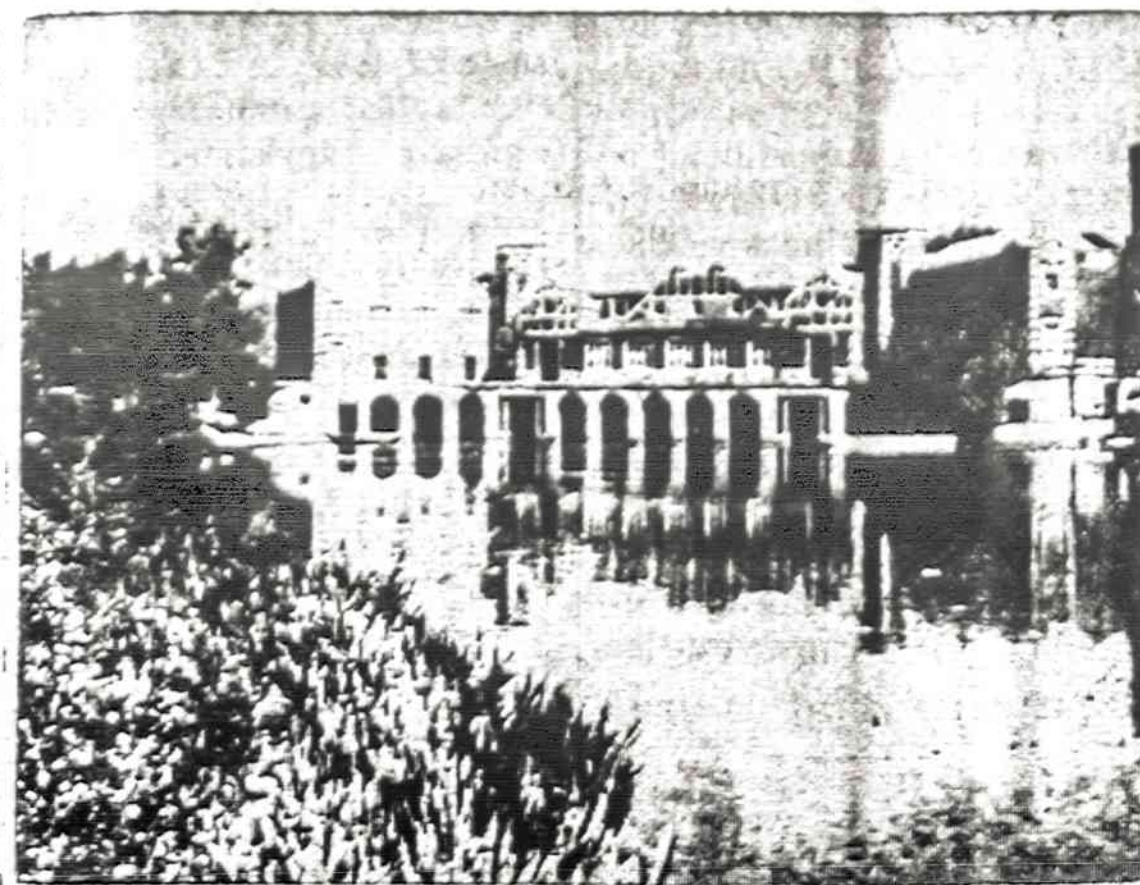
Tel. 263-5826 (istais) ir 677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

Konkursas jauniems žurnalistams

Lietuvių žurnalistų Sąjungos centro valdyba ragina jaunuosius žurnalistus iki 30 metų amžiaus, rašyti į laisvojo pasaulio lietuvių spaudą ir kviečia dalyvauti Daužvardžio Fondo konkurse.

Konkurso dalyviai, iškirpę iš laikraščių savo rašinius, spausdintus nuo 1974 m. sausio 1 d. ar parodę jų foto kopijas, atsiunčia į žiūromąją medžiagą iki 1974 m. lapkričio 1 d. LŽS-gos pirm. kun. J. Vaišniui, S. J. adresu: 2345 West 56th St. Chicago, Ill., 60636.

Čikagos Humboldt Parko lagūnas, kuris užima 22 akus.

jas, atsiunčia į žiūromąją medžiagą iki 1974 m. lapkričio 1 d. LŽS-gos pirm. kun. J. Vaišniui, S. J. adresu: 2345 West 56th St. Chicago, Ill., 60636.

Konkurse gali dalyvauti visų lietuvių laikraščių jaunieji bendradarbiai, neįskiriant jūnimui skirtos spaudos.

Pinigines premijas paskirs L. Z. S-gos centro valdyba savo posėdyje lapkričio 6 d.

Radioj valandėlių jaunieji bendradarbiai ar laikraščių foto reporteriai gali konkurse dalyvauti valandėlių vedėjams ar laikraščių redaktoriams juos raštu rekomendavus.

L. Z. S-gos centro valdyba

Melrose Parkas

NAUJAS MOKYKLOS VEDEJAS

Jonas Rugelis (1139 Nichols Lane, Melrose Park, Ill. 60160, tel. 344 — 6649) De Paul universitete baigęs pedagoginius mokslus magistro laipsniu, dabar mokytojų sąjungos valdinėje mokykloje, tėvų komiteto yra pakviestas lietuvištos mokyklos vedėju. Pamokos vyksta šeštadienį nuo 9:30 val. iki 12:30 val. Švč. Jėzaus širdies parapijos mokyklos patalpose. Mokykloje dar dirba Alodona Stankevičienė ir tautinių šokių mokytoja Aušrelė Ramanauskienė.

Tėvų komiteto pirm. Robertas Čepelė rūpestingai globoja mokyklą. Mokinių skaičius yra sumažėjęs, bet prie gerų norų galėtų būti daugiau, nes apylinkėje yra jaunųjų atžalynų, kurių tėveliai pamiršta liuanistinio auklėjimo reikalingumą.

TRADICINIS PARENGIMAS

LB Melrose Parko apylinkės valdyba ir liuanistinės mokyklos tėvų komitetas rengia tradicinį koncertą — balių lapkričio 9 d. Eagles salėje, 147 Broadway. Programa bus įvairi ir įdomi. Dalyvaus Drutychių — Trijo, L. Biknevičiaus orkestras. Melrosparietės ponitės žada nusteibinti svečius savo parengtais šaltais užkandžiais, karštais valgiais. Stalus papuos gėlėmis, ir tortais bei raguoliais. Be to, bus daug įvairumų: gėlių vairsai, dovanų — laimėjimai ir daug kitokių linksmybių. Stalai yra po 8 ir 10 vietų. Kviečiami visi iš tolimiesnių apylinkių. Svečių kvietimu rūpinasi Algis Sinkevičius, 1003 N. 14 Ave., tel. 344 — 0125 ir Juozas Urbelis, 1649 N. Broadway, tel. 344 — 9083.

1,100 tornadų metai

Draudimų kompanijų surinkta statistika rodo, kad praėjieji 1973 metai tornadų skaičiais sumušė visus rekordus: 1973 metais JAV-bėse buvo 1,100 tornadų, už kurių padarytus nuostolius draudimo kompanijos išmokėjo \$336 milijonus dolerių. Tornaduose JAV žuvo 87 žmonės, o 2,481 žmonės buvo sužeisti. Daugiausiai tornadų pernai turėjo Arkansas valstija — būtent 50; trylika kitų valstijų taip pat turėjo rekordinius tornadų skaičius. Tik Aliaska, Rhode Island, Utah ir Washington valstijos ne-

turėjo jokio tornado. Daugiausiai medžiaginių nuostolių tornadoi padarė Georgijai, kur draudimo nuostolių išmokėta \$150 milijonų.

Chicago plėšiku nesėkmė

Trys Chicago plėšikai praeitą savaitę Cadillac automobiliu buvo padarę "ekskursiją" į užmiestį Glen Ellyn, kur šautu-vaiz ginkluoti nakties metu įsilaužė į Dale Walksler namus, 22589 North, iš penkių žmonių "sukolektavo" \$1,400, visus ap-pleštuosius surašiojo elektros vielomis ir išplėšė telefoną savo cadiaku pabėgo, bet čia nesėkmės prasidėjo. Pakeliui kadilakas sugedo. Ginklus jame palikę visi trys sustabdė sulipo į pravažiuojantį sunkvežimį, bet tuo pačiu metu vienas iš surašiotųjų atsilaidavo ir pašaukė policiją, kuri plėšikus su visais pinigais sučiupo dar nespėjusius į Chicago grįžti.

Jie yra Joseph, 28 m., John 19, Patrikai ir Fred Butler, 25 m., visi iš Chicago.

Juodžiai griežtins kovą su kriminalu "getuose"

Negrų organizacijos NAACP Chicago skyriaus egzėk. sekretorius Andrew C. Barrett paskelbė atsisaukimą į visus Chicago metropolijos negrus, kviesdamas į "karą" su kriminalu negrų gyvenamuose rajonuose. Atsisaukime sakoma, kad "šaudymai, supiaustymai, žudymai, prievartavimai, ap-plešimai ir įsilaužimai rodo, jog juodieji piliečiai nebėra saugūs nei diena nei naktį nei savo namuose, nei už savo namų, ypatin-gai gatvėse. Atsisaukime kreipiamasi į aštuonias kitas negrų visuomenines organizacijas, ir tas grupes, kurios labiausiai nu-piktadurių nukentčia, kaip krautuvių savininkus ir tar-nautojus, gydytojus, dantistus, bankų, taupymo ir skolinimo tarnautojus, prekių ir kt. daly-kų išvežiotojus, laidojimo ko-plyčių direktorius ir kt.

Nužudė dėl \$200 skolos

Suimti ir kaltinami žmogaus nužudymu Sidney Leger, 23, ir jo giminaitis Harry Gray, 29, abu iš 7729 S. Prairie Ave. Policija išaiškino, kad į Leger namus įsiveržė 12 ar 13 naktį atvykęs Loren Garrett, 21, jiedu užmušė už nesumo-kėtą \$200 skolą. Porai savačių praėjus vienoje aikštėje 2714 E. 74th St. kelintą dieną pasta-tytas automobilis pradėjo dvok-ti ir pašaukus policiją, to auto-mobilio bagažinėje rastas nu-žudytjo lavonas. Įtariama, kad čia turėta reikalų su nar-kotikaus.

Pagavo prievartaujant

Ketvirtadienį anksti rytą po-licija suėmė Anthony Dawson, 21, iš 21 E. 99 Place, kurs buvo užkluptas užgatyje ties 1320 S. Michigan Ave. su dviem nuo-gai išrengtomis 19 ir 17 metų amžiaus merginomis. Centrinio distrikto patruliai Robert Povilaitis ir David Wen-gel pastebėjo užgatyje pasta-tytą automobilį, kurio šviesos

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

WOMAN FOR KITCHEN HELP
Some Cooking. German American
Restaurant. Apply in person:
642 No. CLARK ST.

DEPENDABLE
LIVE IN HOUSEKEEPER
for Dr's family. Own room, bath and
color TV. River Forest location. 2
daughters in College. 1 in High
School. Salary open. Good home for
right person. Recent references.
Some English necessary.
383-3366
evenings and weekends or
VI 8-9940 days.

MISCELLANEOUS

IVAIRŲ DALYKAI

BALTIC APARTMENTS
CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir
2-jų miegamųjų butai — gražūs, mo-
dernūs ir patogūs. Arti paplūdimio,
krautuvių ir susisiekimo. Mažas pas-
tas, mažos išlaidos išlaidos. Suau-
gusiems, be naminių gyvuliuku. Bro-
keriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau.
Telef. 813 — 360-8766

CHARITY GARAGE SALE
Oct. 10, 11, 13, 14 9:30 A.M. to
5:30 P.M. BARGAINS GALORE.
3244 GREENLEAF and LAVERGNE
WILMETTE, 251-2756.

RENTING IN GENERAL

NUOMOS

ISNUOMOJAMAS 2 KAMBARIŲ BU-
TAS suaugusio amžiaus vyrui arba
moteriai. Teirautis
CA 5-4995 arba 776-3727

buvo užgesintos, bet motoras
veikė įjungtas. Patruliams su-
šukus, kad automobilyje esan-
tieji išeitę, merginos išsoko
laukan ir perspėjo, kad auto-
mobilyje yra vyras, kurs turi
ginklą. Policininkams pakar-
tus įsakymą iš automobilio
savo kelnėmis nešinas išlipo
pats kaltininkas.

TRUMPAI

— Julius Witko - Vitkauskas
dažnai ateina į Naujienas, nes
gyvena kaimynystėje, pasikal-
bėti reikais, pasigirti geru-
mais ir pasiguosti blogumais,
visais atvejais stengiantis su-
rasti geriausias išeitis asmeni-
name gyvenime ar bendruose
lietuvių reikaluose, kad jie eity
sklandžiai, kad demokratinės
lietuvių jėgos nebūtį paneigiamos
šiam demokratijos kraš-
telyje. Jis visuomet jas ir jų darbus
rėmė ir ateityje rėms. Jis visu-
met giria Naujienas už jų gerą
ir teisingą informaciją, už ben-
drų darbų ir visų demokratiš-
jų palaikymą. Australijos įvy-
kiuose ir vykstant Amerikos
lietuvių Kongresui jų informa-
cija buvo geriausia. Todėl J.
Witko specialiai atėjo pasvei-
kinti Naujienas ir įteikė vajui
15 dol.

— Tomas Miglinas, St. Peters-
burg, Fla., kiekvienais metais ir
kiekvieną atvejų paremia Nau-
jienas. Pratešdamas prenume-
ratą 6 mėn. jis atsiuntė vajui
penkinę.

Leonas Valiulis, Beverly Sho-
res, Ind., atsiuntė laišką, kuria-
me tarp kita ko rašoma: "6 dol.
siunčiu paramai laikraščio, kur-
is duoda visiems pareikšti savo
sveiką nuomonę įvairiais reika-
lais, laikosi tvirto nusistatymo
ir yra Lietuvos reikalų sąryšio
prieš visokius minkštulius,
kurie nori bendradarbiauti su
okupantu ir jo tarnais, einan-
čiais ne už Lietuvą, bet už Ru-
siją".

— Ponia Mary Medalis, Lake
Ariel, Pa., po ilgesnės pertrau-
kos, vėl užsisakė Naujienas. Ma-
lonu buvo gauti jos laišką su
užsakymu, malonu tai pranešti
visiems Naujienų skaitytojams.

— Naujienų skaitytojai įvai-
riomis progomis remia savo lai-
kraštį: Vincas Ausevičius iš
Marquette Parko apylinkės, pra-
tešdamas prenumeratą, atsiun-
tė 4 dol., Ona Sabonaitienė at-
siuntė 2 dol., Ponia Kazė Bra-
zas iš Oak Lawn, Ill., ir Balys
Simėnas iš Lynn, Mass., atsiun-
tė po 3 dol. Naujienų vadovybė
nuosirdžiai dėkoja.

— Vytautas Janušis, Clevel-
and, Ohio, pratešdamas prenu-

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zėmė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAIS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —

NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūro
garažas. Naujas gazu šildymas. Alum.
langai. Virš 17,000 metams pajamu.
Pirkėjui su 24 tūkstančiais galima
paskola.
4 1/2 KAMBARIŲ — 15 m. modernus
mūras. Platus lotas. Laisvas užimt.
Marquette Parke. \$22,500.
2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50
pėdų lotas. Puikus namas. Graži apy-
linkė, 67-ta ir Kedzie. \$37,500.
4 1/2 KAMBARIŲ 16 m. mūras ir ga-
ražas. Našlė atiduoda už \$15,000.
2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai
bensmante, garažas, arti mūro ofiso.
\$28,500.

LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS. 2 po 6,
atskiri šildymai. Mūro garažas. Blo-
kas nuo parko. Kaina apžiūrėjus ir
pasitarus.
6 KAMBARIŲ MŪRAS arti 71-mos
ir parko. Platus lotas. Garažas. —
\$17,500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum.
langai, karpetai. Sausas beismantas.
50' lotas. 2 auto garažas. Turim raktas.
Arti mūro. \$23,000.
2 BUTŲ MEDINIS 1 1/2 aukšto na-
mas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas.
Garažas. Marquette Parke. \$15,500.
ISNUOMOTAS 2 BUTŲ MŪRAS —
2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 blo-
kai nuo Marquette parko. Reikia sa-
vininko. \$26,600.
PUIKUS MŪRO NAMAS ant plataus
loto. 2 butai. Gražus 6 kambarių vir-
šų ir 3 kambarių butas sausam beis-
mante. Garažas. Arti parko. \$21,900.

VALDIS REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲ
DRAUDIMŲ NAMŲ IR NEKILNO-
JAMO TURTO PIRKIMAS — PAR-
DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiestyje naujus ir
perstatau senus visų rūšių namo ap-
šildymo pečius, air-conditioning, van-
dens boilerius ir stogu rinas (gutters).
Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public,

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto daromai ir liudijami vertimai,
pildomi pilietybės pareiškimai ir
kitoki blankai.

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$104 metams automobilio

Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.

Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nuda-

žomi. Darbas atliekamas sąžiningai

ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbašauskas, sav.